

Tanári Útmutató a **GIRO D'ITALIANO 1** című nyelvkönyvhöz

Üdvözljük

a

GIRO D'ITALIANO 1 olasz nyelvkönyv tanári útmutatójának olvasójaként!

A könyv szerzői: Bernátné Vámosi Judit és Dr. Nyitrai Tamás

Útmutatónkból megismerheti a célokat, a munkamódszereket, a könyv szerkezetét és az egyes fejezetekkel kapcsolatos tanácsainkat.

A népszerű olasz kerékpáros körverseny nevére utaló cím a lendületes, több szakaszból álló, játékos és a cél felé haladó nyelvtanulást jelképezi. (utal a tanulás koncentrikusan előrehaladó folyamatára is.

A négy évfolyamra tervezett sorozat részei:

GIRO D'ITALIANO 1 Tankönyv+Munkafüzet+CD: A1-A2 szint

GIRO D'ITALIANO 2 Tankönyv+Munkafüzet+CD: A2-B1 szint

GIRO D'ITALIANO 3 Tankönyv+Munkafüzet+CD: B1 szint

GIRO D'ITALIANO 4 Tankönyv+Munkafüzet+CD: B1-B2 szint

Célközönségünk elsősorban a tantárgyi keretben tanuló magyar középiskolás korosztály, de könyvünk jól használható az általános iskola felső tagozatában és nyelviskolákban is.

Kiszolgáljuk a nyelvtanuló anyanyelvhasználathoz fűződő „jogát” – magyar nyelvű utasítások, kétnyelvű szószedet, magyar nyelvű nyelvtani magyarázatok – leginkább azért, hogy az órák vezetése idegen nyelvű legyen. Az eltérő egyéni képességek és hiányzások a magyar nyelvű szolgáltatásokkal korrigálhatók.

Osztály- vagy csoportkeretben folyó, szocializáló nyelvoktatást feltételezünk, páros- és csoportmunka, verseny, vetélkedő, játékos tevékenységek alkalmazásával.

Maximális összhangra törekedtünk a középiskolai oktatás alapidokumentumaival (NAT, kerettantervek, érettségi vizsgakövetelmények), ugyanakkor támogatjuk a tanítás-tanulás autonómiáját is.

CÉLOK

Kommunikáció

Elsődleges célunk, hogy a tanulók saját szándékaik kifejezése érdekében minél egyszerűbben és hatékonyabban juthassanak hozzá a megfelelő olasz nyelvi formákhoz, és azokat a mindennapi élet helyzetekben megfelelően tudják használni. A tankönyvben és a munkafüzetben számtalan lehetőséget adunk az élő nyelvi helyzetekhez hasonló nyelvhasználat gyakorlására. Nem mondunk le ugyanakkor sem az olasz nyelvtan áttekinthető bemutatásáról, sem a szókincs kétnyelvű prezentálásáról.

A kezdetektől fogva figyelmet fordítunk arra, hogy a nyelvtanulók kapcsolatba kerüljenek az olasz hétköznapokkal és kultúrával. Ezt a célt szolgálja az Internet bevonása, önálló anyaggyűjtés és prezentáció, kapcsolatteremtés olasz diákokkal (pl. hozzászólás fórumokon, diákcsere kezdeményezése), önálló tanulási stratégiák használata (pl. önellenőrző internetes feladatsorok megoldása, online szótárak használata, esetleg honlap létrehozása), nyelvi versenyekre és nyelvvizsgára való felkészítés stb.

Művelődés

Az olasz nyelv egyik jelentős vonzereje az a kulturális gazdagság, amely a magyar művelődésre is sok tekintetben hatott. A nyelvet nem lehet elválasztani attól a kultúrától, amely létrehozta és élte, ezért a nyelvtanítást mindig összekapcsoljuk a széles értelemben vett műveltség (a mindennapi élet kultúrája) megismertetésével. Ezt a célt is szolgálják a tankönyv színes fényképei, rajzai és autentikus anyagai, amelyek mindig valamilyen nyelvi készség fejlesztése kapcsán jelennek meg. *A nyelvtudás és a műveltség integrálása* kurzusunk egyik alapelve.

Akusztikai élmény

Az olasz nyelv népszerűségének további eleme a hangzásvilága: ritmusa, hanglejtése, melódiája. A tanulók motiválása szempontjából nélkülözhetetlen mozzanat ennek a hangzásvilágnak a folyamatos bemutatása.

A kezdő szakaszban elsőbbséget adunk a helyes kiejtés és szóhangsúly elsajátításának az írással és az olvasással szemben. Ezt a célt szolgálják a CD-n szereplő feladatok az olasz beszédműfajok és beszédszándékok felismerésétől kezdve a személyek, helyek dolgok nevének azonosításán át a rövid párbeszéd megértéséig.

Bár az olasz helyesírás viszonylag könnyű, mégis zavart okozhat, ha túl korán olvastatunk és íratunk. Érdemes előbb az érintett szókincs keretén belül megszilárdítani a helyes kiejtést, és csak ennek birtokában összevetni a hangzást az írásképpel. Ezt kívánja meg egyébként kurzusunk *beszédközpontú* alapelve is.

„Terápiás” eszköz

Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy az olasz nyelv tanulása, különösen ha változatos, érdekes, személyiségfejlesztő és eredményes módszerekkel történik, rendkívül pozitív hatást gyakorolhat nemcsak azokra, akik sikeresen el is sajátítják, hanem azokra is, akik csupán részt vesznek a tanulásában, de nem dicsekedhetnek kiemelkedő eredményekkel. Az olasz nyelv és kultúra olyan színekkel gazdagíthatja a tanulók világát, amelyek egyéb tevékenységeikben is megjelenhetnek. Ilyen lehet a jókedv, az életöröm, a szépérvék, a közlékenység, a nyitottság, a dinamizmus és a gyakorlatiasság. Mindezek az értékek jó irányba befolyásolhatják a tanulók

egyéb iskolai munkáját is, nem beszélve az „olaszossággal” járó iskolai presztízsről és közösségtudatról. Az olasztanár kezében tehát olyan eszköz van, amely túlmutat a tantárgyi kereteken, és szélesebb értelemben a nevelés körébe tartozik.

A tanulás autonómiája

Kurzusunk minden tanuló számára lehetőséget kíván biztosítani ahhoz, hogy a saját ambíciói és képességei szerint sajátíthassa el az olasz nyelvet, ezért sokszínű, fokozatos nehézségű és sok esetben alternatív feladatok rendszerét bocsátja a tanulók rendelkezésére a tankönyv, a munkafüzet és a CD együttesében. Minden segítséget meg kíván adni a tehetségfejlesztéshez és a nehezen haladó tanulók számára is. Rendszeresen kínálunk lehetőséget a nyelvtudás önellenőrzésére.

Első percektől összegyűjtjük a tanulók eddigi ismereteit az olasz nyelvvel és művelődéssel kapcsolatban, hogy érezzék, már sok mindent tudnak olaszul. Élményt jelent számukra az is, hogy autentikus olasz szövegből már az első órán is számtalan információt tudnak kigyűjteni, vagyis máris használni tudják képességeiket. Felfigyelnek arra is, hogy az olasz nyelv elsajátításában mind az anyanyelvi, mind a másik idegen nyelvi tudásuk segítségükre van, és erre a továbbiakban is támaszkodhatnak. A tanulókat igyekszünk bevonni a tanulási folyamatba, felkínálva alternatív tanulási módszereket. A páros- és csoportmunkában rejlő értékeket is kiemelten kezeljük.

MUNKAFORMÁK

A páros munka előnyei:

- minden tanuló beszélhet egyszerre még nagy létszámú csoportban is
- kevesebb gátlással szólalnak meg
- „műhelymunkában” készülhetnek a nyilvános megszólalásra
- ha a párokat játékos feladatok révén, tehát esetlegesen változtatjuk, akkor előmozdítjuk a tanulók sokoldalú szocializációját
- a párok tevékenységét megfigyelve tapasztalatokat szerezhethetünk a tanulási stratégiáikról
- a tegező nyelvhasználat természetes formát kap
- egymást javíthatják, ellenőrizhetik

A csoportmunka előnyei:

- nagyobb csoportban is lehetőséget nyújt minden tanuló megszólalására
- fejleszti a tanulók együttműködési készségét
- a munkamegosztás révén hatékonyabbá teszi nehezebb feladatok megoldását
- lehetővé teszi egyéni tanulási és feladatmegoldási stratégiák alkalmazását
- erősíti a csoporthoz tartozás tudatát.

Gyűjtőmunka

Élményszerűbb a tanulás, ha a tanulók előtt vannak azok a tárgyak, vagy azok képe, amelyekről majd beszélni is fognak. A gyűjtés és a kiállítás egyébként azoknak is lehetőséget ad az aktivitásra, akik esetleg nyelvileg kevésbé fogékonyak, de így hozzájárulhatnak saját és a mások tudásának gyarapításához. Igyekezünk a tanulók által hozott anyagokat sokféleképpen felhasználni, például piacot is rendezhetünk, amikor a tanulók már tudnak olaszul vásárolni.

A szerepjáték

A szerepjáték nélkülözhetetlen eleme a nyelvtanulásnak. Itt kerülhet sor az elsajátított ismeretek *önálló alkalmazására*, valóságos élethelyzeteket imitálva, a partnerekkel történő összjáték során. A szerepjáték jelentős a tanulók szocializációjában, a többiekhez való alkalmazkodásban, az együttműködésben.

A szituáció nyilvános bemutatása előtt a szereplők egymás között gyakorolhassanak, még nézhessék a segédanyagaikat, de ne írják le a szövegüket, mert akkor csupán felolvasásról lesz szó. Természetesen nyelvhelyességi hibákat csak akkor javítunk, ha a hiba a megértést lehetetlenné teszi. A továbbhaladás érdekében ilyenkor mondjuk be a helyes megoldást.

A szerepjátékkal járó kisebb-nagyobb felfordulás természetes, és éppen arra neveli a tanulókat, hogy a játékban is próbálják megtartani az együttműködéshez szükséges kereteket.

Feladatmegoldás írásban

Az írásbeli feladatok nagy részét érdemes egyénileg megoldatni, hogy minden tanuló tegye meg a szükséges erőfeszítést az új ismeretek alkalmazására. A megoldások ellenőrzésére már párban vagy csoportban kerülhet sor: szokják meg, hogy nem csak a tanártól, hanem a társaiktól is tanulhatnak. A végeredményt sem egyénileg, hanem mint a csoport közös „döntését” ismertetik. Egyrészt így sokkal nagyobb a valószínűsége, hogy helyes megoldások hangzanak el, másrészt a kezdetben hibás megoldások nem kerülnek nyilvánosságra, nem „szégyenítik meg” a nyilvánosság előtt azt, aki még nem tudta frissiben hibátlanul használni az igealakokat. Ragadjunk meg minden alkalmat, hogy tanulóink inkább sikereket, mint kudarcokat éljenek meg.

Interjú

Ez a „marketing” feladat az újonnan tanultak teljesen *önálló használatát* kívánja meg, ugyanakkor valódi információcserére alapul, mert immár olaszul tudhatnak meg a tanulók társaikról olyasmit, amit magyarul talán meg se kérdeznének. Az olasz nyelv kezd valódi funkciót nyerni az osztálytermi kommunikációban. És persze mintaként szolgálhat az olaszokkal később zajló párbeszédhez.

Nyelvtan

Az új nyelvtan a tankönyvben funkcionális formában (autentikus vagy szerkesztett szövegben) jelenik meg. Elemzése és tudatosítása *induktív* módon történik: a nyelvhasználatból vonják le a tanulók a szabályokat, és ábrák, táblázatok kiegészítésével maguk alkotják meg azokat. A tankönyv oldalain csak az ehhez szükséges anyagok találhatóak, illetve utalás a munkafüzet végén található nyelvtani összefoglaló megfelelő fejezetére.

A nyelvtani összefoglaló nem hagyományos leíró nyelvtan. Újdonsága abban áll, hogy a nyelvtani jelenségeket a beszédszándékokhoz kapcsolódóan tárgyalja, és csak olyan mélységben, amit az adott nyelvi szint megkíván.

Magyarra fordítás

Tartózkodjunk a szövegek magyarra fordításától, hangsúlyozzuk a tanulóknak, hogy csak annyit kell érteniük, amennyi a konkrét feladat megoldásához kell.

Hangsúly, kiejtés

A helyes kiejtés és hangsúly gyakoroltatása érdekében – a feladat megoldása után – mondatonként vagy rövidebb részenként ismételtessük *kórusban* a hangfelvételt. Ez különösen fontos azért, hogy az órán minden tanuló hallassa a hangját, legyen élménye az olasz nyelven való megszólalás örömeiről és sikeréről. Ez segíti az egyéni megszólalás görcsének oldását.

Internet

Nemcsak a szókincs, a művelődési ismeretek és a nyelvtan tanulásához ad segítséget, hanem olyan információkhoz is juttatja a tanulókat, amelyeket saját életükben felhasználhatnak (szállásfoglalás, menetrendek, várostérképek, útvonalterképek, időjárási

előrejelzések, árák, levelező fórumok stb.). Ugyanakkor az egyéni tanulásnak (differenciálásnak, tehetséggondozásnak, felzárkóztatásnak) is nélkülözhetetlen eszköze.

A tankönyv funkciói:

- motiválja a négy nyelvi alapkészség (beszédértés, beszéd, olvasás, írás) használatát
- bemutatja a kommunikációs szándékoknak megfelelő nyelvi formákat (mondat szintű nyelvi egységekben)
- felfedeztetni a nyelvi formákat alkotó szabályok alapjait (induktív megközelítés, interaktív feladatok)
- bemutatja a témakörökhöz kapcsolódó szókincset (az új szavak minden oldalon + a kötet végén olasz-magyar szószedet)
- fotók, rajzok, ábrák, autentikus szövegek révén közvetíti az olasz művelődés életkornak és az általános műveltségnek megfelelő elemeit
- rendszerezi és magasabb szinten újra gyakoroltatja a már tanultakat.

A leckéket a négy készség, a szókincs és a műveltség fejlesztését motiváló változatos feladatok alkotják. A cél a beszédszándékoknak megfelelő nyelvi formák mielőbbi használata. A hallott és olvasott szövegek értésénél már az első perctől találkoznak a tanulók ismeretlen elemekkel. Megtapasztalják, hogy ezek nem teszik lehetetlenné a globális és szelektív értést. Mobilizálják általános műveltségüket, előző nyelvtanulási tapasztalataikat, tudatosítják anyanyelvi ismereteiket.

Az íráskészség fejlesztése épp ellenkezőleg, fokozatosan, alapos előkészítéssel történik. Ügyelünk arra, hogy mennyisége ne tegye unalmassá a nyelvtanulást, ne csökkentse a szóbeliség dominanciáját. A beszéd-készség fejlesztésekor arra bátorítjuk a tanulókat, hogy a megismert nyelvi és metakommunikációs eszközöket bátran használják akkor is, ha annak nyelvtani tartalmát még nem tudatosították.

A nyelvtan inductív, szemléltető bemutatása a tanórán a könyv segítségével történik, felfedező, interaktív formában. Leíró jellegű összefoglalás a munkafüzetben található. Ismétléshez, hiányzás esetén pótláshoz, felzárkózáshoz vagy épp bővebb ismeretek megszerzéséhez használható eredményesen.

A munkafüzet funkciói:

- lépésekre, részfeladatokra bontva elmélyíti a négy nyelvi alapkészség (beszédértés, beszéd, olvasás, írás) használatát
- változatosan gyakoroltatja a kommunikációs szándékoknak megfelelő nyelvi formákat
- részfeladatokra bontva gyakoroltatja a nyelvtani jelenségekhez kötődő nyelvi formákat
- sokoldalúan dolgozza fel a témakörökhöz kapcsolódó szókincset
- további fotók, rajzok, ábrák és autentikus szövegek révén elmélyíti az olasz művelődés elemeinek ismeretét
- rendszerezi és magasabb szinten újra gyakoroltatja a már tanultakat
- méri és értékeli a tanulók teljesítményét
- a szintnek megfelelő nyelvtani összefoglalót tartalmaz
- tartalmazza a CD teljes szöveganyagát
- feladatainak sorrendje szorosan követi a tankönyv felépítését
- a feladatok felhasználásáról a csoport óraszámának és a tanulók terhelhetőségének függvényében a szaktanár dönt.

A tankönyvhöz és a munkafüzethez készült CD

- elősegíti az olasz nyelv akusztikus világának megismerését és elsajátítását (kiejtés, hangsúly, hanglejtés, ritmus, hangerő a beszédhangok, szavak, mondatok, szövegek szintjén)
- fejleszti a hallás utáni értés mindhárom szintjét (globális, szelektív, intenzív)
- segíti a passzív szókincs (megértés) és az aktív szókincs (kifejezés) bővítését
- bővíti az olasz művelődésre vonatkozó ismereteket (művészet, mindennapi élet)
- növeli az olasz nyelvi beszédminták változatosságát
- önálló használatra is alkalmas, ezért növeli az önálló tanulás lehetőségeit.

A GIRO D'ITALIANO 1 SZERKEZETE

Időbeosztás

A tizenkét lecke 3 nagy egységet tartalmaz, így a félévi és év végi ismétlések idején kevesebb a hajrázás, mert olaszból december elején és március végén zárul az első két harmad. (Sosta1, Sosta 2).

A tankönyv egy oldala általában egy didaktikai sort tartalmaz: motiváció, prezentáció, analízis és alkalmazás sorrendben. Az alkalmazás minden esetben feltételez szóbeliséget is. Nagyobb témánál ez két oldalt is jelenthet.

Figyeltünk az egymás mellé kerülő oldalak tartalmának összehangolására, így azt is mondhatjuk, hogy egy lecke (Tappa) öt oldalpárból áll. Egy lecke időigénye kb. 10 óra. A 9 tematikus lecke összesen 90 óra, + a 3 összefoglaló lecke (Sosta) $3 \times 3 = 9$ óra, vagyis összesen 99 óra. Amely kiegészül három ajánlott dolgozattal és az ezt követő korrekcióval. Így heti 3-4 órával számolva kényelmesen elvégezhető egy tanévben. Heti öt vagy hat órában természetesen több idő marad gyakorlásra és képességfejlesztésre, illetve alternatív feladatok megoldására.

A tankönyv 12 fejezetre osztásával azt szeretnénk elérni, hogy a tanulók viszonylag rövid idő (8-10 olaszóra, tehát 3-4 hét) alatt érzékeljék, hogy mérhetően és kimutathatóan előrehaladtak az olasztanulásban, ugyanakkor pedig ne fáradjanak bele egy-egy téma hosszúra nyúló tárgyalásába.

A tankönyv kép- és szöveganyaga többszöri, különböző célú hasznosításra alkalmas, tehát a képekhez, rajzokhoz, szövegekhez később is vissza lehet térni egyre összetettebb feladatok megoldása érdekében. Ha kezdetben egy képen látható személyhez és jelenethez csupán egy mondat tartozott (pl. *Mi chiamo Roberto*), a későbbiekben ugyanerről a személyről már sokkal többet el tudunk mondani (teljes személyleírás, bemutatás, gondolatok stb.), és a helyzetet is több oldalról tudjuk megközelíteni (a környezet leírása, a szereplők egymáshoz való viszonya, képzelt párbeszéd stb.).

Útmutató

A tankönyv 3. oldalán található **útmutató** a diákok és a tanárok számára áttekinthetően mutatja be a tankönyvi oldalak felépítését és funkcióit. Ezeket részletesen a tanári útmutató jelen fejezetében fejtjük ki.

Tartalom

A 4-5. oldalon található tartalom ismerteti a 9 lecke (Tappa) **témaköreit**, továbbá a **nyelvhasználat** és az **olasz kultúra** azon elemeit, amelyekkel foglalkozunk, valamint kijelöli a 3 összefoglaló fejezet (Sosta) helyét.

A leckék nyitóoldalának felépítése és funkciói

A nagyméretű autentikus **nyitókép** szerepe a tematikai és hangulati ráhangolás, továbbá művelődési ismeretek közvetítése. Ehhez a képhez visszatérünk majd a lecke (Tappa) végén.

A kép alatt magyarul olvashatják a tanulók a lecke **célkitűzéseit**: mit fognak majd megérteni, mit tudnak majd kifejezni olaszul a lecke elvégzése során, továbbá mivel bővül majd nyelvhasználatuk, és mit ismernek meg az olasz kultúrából. Ennek a felsorolásnak az a célja, hogy a tanulók tudatos résztvevői legyenek saját tanulási folyamatuknak. A tanulás

tudatosságának elve érvényesül abban a lehetőségben, hogy a tanulók áttekinthetik, mivel fognak foglalkozni az elkövetkezendő 8-10 tanítási órán: mivel fognak többet tudni. Ennek az előzetes áttekintésnek a visszacsatolása a leckék utolsó egy vagy két oldalán található összefoglalás (Ripasso). (Ld. ott)

A tematikus oldalak didaktikai felépítése

Utasítások

Az utasítások tegező formájúak: egyes számban, ha egyéni munkáról, többes számban, ha páros vagy csoportos munkáról van szó.

A könnyebb óraszervezés és a magyarra fordítás kényszerének elkerülése érdekében a *Giro* első kötetében minden feladat utasítása magyar nyelvű. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egy idő után – az osztály szintjétől függően – a tanár az óravezetésben ne használhatná a magyar nyelvű utasítások olasz változatát. Ez az óra olasz nyelvűsége érdekében kifejezetten ajánlott, ugyanakkor nem okoz gondot a tanulóknak, mert előttük van az utasítás magyar változata. A második évre való előkészítés szempontjából fontos, hogy az órai, gyakran ismétlődő utasítások olasz nyelven történjenek.

A feladatok

A tankönyv és a munkafüzet feladatai nem jelentenek zárt keretet sem a tanuló, sem a tanár számára. Azt a minimális anyagot tartalmazzák, amely az A1-A2 szint eléréséhez heti három órában feldolgozható. A munkafüzet és a szorgalmi feladatok teljes feldolgozásával heti 4-5 órára bővül az ideális időkeret. A tankönyv és a munkafüzet számos alkalommal "nyit ablakot" az ismeretek bővítésére, legtöbbször a Világháló, máskor egy-egy fotó vagy civilizációs ismeret felvillantásával.

Mivel egy tankönyvi oldal anyaga általában egy tanítási óra anyagának felel meg, esetleg a munkafüzet valamelyik feladatával együtt, ezért az alábbi szerkezeti vázlat egyben egy tanítási óra szerkezetét is kijelöli. A munkafüzet teljes felhasználása akkor javasolt, ha heti három óránál több áll rendelkezésre.

Preattività – előkészítés

Itt kérjük a tanulóktól

- az előzetes ismeretek felidézését,
- az anyaggyűjtést a további feladatokhoz, vagy alternatív feladatokat,
- megadott honlapok megtekintését.

Ezzel az **indító feladattal** támaszkodunk a tanulók már meglévő, akár más tantárgyi tudásból származó ismereteire is. Esetenként olyan „segédletek”, szemléltető anyagok gyűjtésére vagy elkészítésére ösztönözzük a tanulókat, amelyek a téma feldolgozása során segíthetik a szemléletességet, és jellegüknek fogva nem férhettek sem a tankönyvbe, sem a munkafüzetbe (képek, illusztrációk, saját készítésű fényképek, internetről letöltött anyagok, tárgyak, a tanulók által készített rajzok, olaszországi utazások során gyűjtött prospektusok, belépők, jegyek, újságok, képeslapok, zeneművek stb.). A *tanulás autonómiájának* elve érvényesül abban a törekvésben, hogy a tanulók maguk is váljanak tevékeny közreműködők a saját nyelvtudásuk fejlesztésében, és a maguk által választott vagy készített szemléltető anyagokkal egyben „irányíthassák” is tanulásukat.

Célszerű az előző óra végén kijelölni ezeket a feladatokat, hogy a tanulóknak legyen idejük a kért anyagok gyűjtésére.

Presentazione globale – globális bemutatás

Itt mutatjuk be autentikus vagy szerkesztett **írott vagy hallott szöveggel, képpel, ábrával** az új szókincset, nyelvtant, művelődési anyagot.

A tanulók figyelmét először azonban nem az új elemekre irányítjuk, hanem olyan feladatot adunk, amelyet eddigi tudásuk alkalmazásával megoldhatnak. Az új anyag itt kontextusként van jelen.

Analisi – elemzés

Néhány feladattal (globális, részletes értés, információk keresése, szókincs, nyelvtani megfigyelés stb.), páros és csoportos tevékenységekkel elemezzük a bemutatott nyelvi anyagot, esetleg kiegészítve a munkafüzet feladatával.

Itt kerül sor az új nyelvtan tömör összefoglalására interaktív feladattal (kiegészítendő ábrával vagy táblázattal). A magyar nyelvű nyelvtani összefoglalóra csupán utalunk, azt a tanulók otthon nézhetik meg. Az abban található példák és egyszerű magyarázatok segítik őket az önálló tanulásban, és mentesítik az olaszórát a magyar nyelvű magyarázatoktól.

Applicazione guidata e autonoma – irányított és önálló használat

Az új ismeretek irányított és önálló, kreatív használata a beszédzándékoknak megfelelő kommunikatív feladatok megoldásával. Lehetőleg minden órán jussunk el az önálló nyelvhasználathoz, különben a tanulók nem látják értelmét annak, amit előzőleg megtanultak.

Lessico – szókincs

Az új, aktív szókincs az előfordulás sorrendjében (több esetben kifejezésekben vagy mondat értékű elemként) szerepel az oldal alján. Ezzel praktikus segítséget kívánunk adni a tanulóknak. Az új szókincs aktív használatára természetesen az óra keretében, a kommunikációs feladatok megoldása során kerül sor.

Az összefoglaló oldalak (Ripasso)

További, elsősorban autentikus anyagokra épülő, önálló nyelvhasználatot feltételező feladatokat tartalmaz. Alkalmas a fejezetben tanultak rögzítésére vagy éppen újrarendezésére, különös tekintettel az utolsó feladatra. Az utolsó feladat megoldása tudatosítja a tanulóknak, hogy valóban elsajátították-e az előre tervezett ismereteket, és tudják-e azokat alkalmazni az olasz nyelvű kommunikációban.

Az olasz-magyar szójegyzék

A szójegyzék azokat a szavakat tartalmazza, amelyeknek **aktív** használatát az A1-A2 szinten elvárjuk, és előfordultak a tankönyvben vagy a munkafüzetben. A szójegyzékben kifejezések, sőt önálló mondatok is szerepelnek, ha ezek elemeit külön nem tanítjuk, és nem is használjuk ezen a szinten. Például: *navigare in Internet, Baci a tutti!*

A szójegyzéket a tanulók önállóan használják. Külön feladatokat nem készítettünk hozzá, de néhány javaslatot teszünk:

a) a kezdeti szakaszban, de később is, amikor a tanulók már megbízhatóan tudnak olvasni, egy tanuló felolvashatja a szójegyzék egy-egy betűhöz tartozó szavait, és a többiek kézfeltartással jelzik, melyik szót értették. Valaki meg is mondja a szó magyar jelentését. Ugyanezt írásban is megtehetik.

b) a kezdeti szakaszban, de később is, amikor a tanulók már megbízhatóan tudnak helyesen írni, lediktálhatunk nekik egy tetszőlegesen kiválasztott szósort. Második lépésben a szavak mellé írhatják magyar jelentésüket.

c) szóversenyt is szervezhetünk: ki tud több szót vagy kifejezést mondani egy adott kezdőbetűvel? Jó, ha az elhangzott szavak a táblára is fölkerülnek.

A szójegyzékben nem szereplő, de a tankönyvben előforduló szavak a tanulók passzív szókincsét képezik, vagyis nem tudják önállóan használni őket beszédben és írásban, csupán a hangzó vagy írott szövegkörnyezet alapján értik meg őket. Ne erőltessük a passzív szókincs aktivizálását, mert ez spontán folyamat, és a nyelvtanulás további időszakában valósul meg.

Ha a szójegyzékben hibát találunk, javíttassuk ki a tanulókkal. Ha ők találnak, jutalmazzuk, és szintén javíttassuk ki mindenkivel.

A hallott szövegek forgatókönyve

Technikailag a munkafüzetben kaptak helyet. Nem célszerű ezeket állandóan megnézni, különösen nem a hallás értés fejlesztése előtt, alatt. Év végi ismétléskor azonban, magasabb óraszámú csoportok esetén, számos kiegészítő feladat alapjául szolgálhatnak.

A CD tartalomjegyzéke

A tankönyv utolsó oldalán kapott helyett. Külön jelöltük a munkafüzetbe tartozó szövegeket.

A hangsúly jelölése

Az oldalcímek és az autentikus szövegek kivételével mindenhol dőlt betűvel szedtük az olaszban egyébként nem jelölt rendhagyó hangsúlyt; dőlt betűs szóban álló betűvel. Mondjuk el a tanulóknak, hogy ez csak a tankönyvükben van így, azzal a céllal, hogy kezdetben segítsük a helyes szóhangsúly használatát.

A hibákról

A tankönyvben és a munkafüzetben – a gondos lektori, szerkesztői és korrektori munka ellenére – maradhatott néhány – reméljük kevés – hiba. A hibákból igyekezzünk erényt kovácsolni: az a tanuló, aki hibát talál, és meg is tudja indokolni, miért az, kapjon plusz pontot. A hibát javítsa minden tanuló a könyvben, a Kollégákat pedig arra kérjük, jelezzék ezeket a hibákat a Szerzőknek, ill. a Kiadónak az útmutató utolsó oldalán megadott email címen.

TANÁCSOK AZ EGYES LECKÉK TANÍTÁSÁHOZ

TAPPA 1

GIRO D'ITALIA

Az első olasz óra meghatározó élmény a diákok számára. Különböző kezdési lehetőségeket kínálunk, vagyis a 7., 8., és 9. oldalakon kínált tevékenységek sorrendje változhat, melyiket tartjuk élményszerűbbnek, érdekesnek.

7. oldal: ITALIANI

Az első kezdés-variáns esetében minden más didaktikai lépést megelőz a beszéd megfigyelése, így az olasz nyelv egyik legnagyobb erényével, a hangzás élményével fogadjuk az új diákokat. A hangzás szépségén túl további meglepetéssel is szolgálunk:

Ahhoz az élményhez is eljuttatjuk a tanulókat, hogy a szavak, mint értelemmel bíró elemek ismerete nélkül is sok mindent érthetnek egy idegen nyelven: szándékot, szituációt, a közlés célját, műfaját. Metakommunikációs és egyéb háttérelemekből, hangszínből, dinamikából stb. a mondanivaló egészére következtethetnek. Ez az ötödik nyelvi készség, mint az életben a hatodik érzék. Az élő olasz nyelvet bemutató szituációk után két irodalmi szöveget is meghallgatásra ajánlunk. Ettől kezdve természetes, hogy nemcsak egy új nyelv, hanem egy új kultúra megismerésére is lehetőségünk nyílik. Az olasz nyelv közvetítő csatorna lesz egy más világ, más szemlélet megismerésében. Szent Ferenc verse és Assisi városának vagy Giotto művének felvillantása egy gyöngyszem ahhoz a hosszú lánchoz, amelyet négy évig fűzhetünk, s amelynek fűzésébe egyre jobban bekapcsolódnak majd érdeklődő tanítványaink. Már az első órán lehet szorgalmi feladat Szent Ferenc és Giotto vagy Assisi „kutatása”, további illusztrációk keresése, gyűjtése. Arra is akad vállalkozó, hogy a CD-ről megtanulja a verset, csupán a hangzás alapján. Neki és a csoportnak is élmény lesz meghallgatni.

Az Olasz Kultúrintézet programajánlója írott szövegben kínálja ugyanazon felismerést, mint a hanganyagok.

8. oldal: BUONGIORNO!

A második kezdés-variáns módszertani hangsúlya más. A köszönés és bemutatkozás önálló használata már az első órán a használható nyelvtudás örömeivel töltheti el tanulóinkat. Ez a feladat is, – mint a továbbiakban is – igényli a tanulók odafigyelését, ötleteit, aktív részvételét a tudás megszerzésében. Hallgassák meg többször a felvételt, ha szükség van rá.

9. oldal: PERSONAGGI E PRODOTTI

A harmadik kezdés-variáns módszertani hangsúlya ismét más. Azonnal kimondható konkrétumokból, a tanulók már meglévő ismereteiből indulunk ki. Az olasz termékek, márkanevek, majd híres személyek nevének összegyűjtése azt a jóleső érzést keltik a tanulóknak, hogy máris sokat „tudnak” olaszul. 25-30 olasz szót könnyedén összegyűjthetnek. A mi feladatunk a helyes kiejtés bemutatása, ismételtetése. Azonnal használhatják is ezt a tudásukat, például a következőképpen: Mondják ki párban egymásnak az összes szót, amit összegyűjtöttek, majd rendezzenek „zsibvásárt”, és mindenki mondja hangosan, saját elképzelése szerint a szavakat. Ez a bábeli zűrzavar tartson legalább egy percig, egyre hangosabban. Ez a látszólag értelmetlen tevékenység oldja a megszólalás feszültségét, és minden tanulónak alkalmat ad arra, hogy megszólaljon, nem kell normákat betartania és félnie a „sikertelenségtől”. Az olasz hírességek összegyűjtése és néhány foglalkozás összekapcsolása termékeny szókinccsfelkészítés, és a kiejtés és írástanítás lexikai alapja. A

tanulók számára ismét lehetőség arra, hogy fitogtassák olaszos ismereteiket, és máris beszéljenek. Például így: játsszunk szóláncot: sorban mindenki mond egy olasz híres embert, aki nem tud egy újabbat, kiesik, amíg egy győztes nem marad.

10. oldal: IL PRIMO GIRO

Az olvasástanítás legcélszerűbb szövege a névsor, így a jelentéstartalomra nem kell figyelni, „csak” a hangzásra, az írásra és a szabályra. A kínált téma mégis élő, van funkciója, tehát olvasása nem öncélú, mert információt nyújt. Tartalma, a sport, érdekli a tanulókat.

A tanítás lépései: hallgatás, megfigyelés, ismétlés, újabb megfigyelés, alkalmazás.

Olaszország térképének használata természetes lesz a következőkben.

A helyesírás tanítása több fejezeten húzódik végig a munkafüzetben, sokoldalúan és játékosan is gyakoroltatva a különböző hangkapcsolatokat.

11. oldal: CORRIDORI ITALIANI

Az óra célja az írás és ejtés közötti összefüggések felismerése és gyakorlása. Az ABC-t megtanulni nem szükséges, a betűzés és az ezzel kapcsolatos feladatok, a munkafüzetben található, élethelyzetben ritkán van rá szükség. Az írás gyakorlása is maradjon otthonra. Ne maradjon azonban ki a két beszélgetős feladat (6. és 7.), ez az előző oldalon tanultak alkalmazási szintje.

12. oldal: LA PIZZA

A tetszés kifejezésével bővül „arzenálunk”. Elsősorban a beszédkészség fejlesztése a cél, ne térjünk át a névelőkre. A sok példa csupán előkészíti a terepet a névelők megismeréséhez. A tetszés kapcsán visszatérhetünk a személyiségek és termékek körére is.

13. oldal: RAGAZZI E PIZZE

A főnevek világában a nyelvtani nem, az egyes- és a többes szám a legfontosabb ismeret, amelyet készségszintre kell emelnünk. Még mindig könnyű, ismert szavakon keresztül elemzünk, gyakorlunk.

Előkészítésként a név-párok hasznosak : Mario – Maria, Gino – Gina, de Daniele és Agnese stb. is jó példák.

Fordítsunk időt és figyelmet a kör-ábrákkal szemléltetett összefüggésekre. Ezek célja, hogy magyarázat nélkül irányítsák a tanulók figyelmét a legfontosabb elemekre. Hagyjuk kitalálni a szabályszerűségeket a tankönyvi példák segítségével. A felfedezés öröme vonzóvá teszi a nyelvtan tanulását is. Színesítsük ezt a „nyelvtanos” órát a pizzákkal kapcsolatos érdekességekkel.

14. oldal: MI PIACCIONO LE PIZZE ITALIANE

Beszédünkben megjelenik a tagadás. Nyelvtanban a határozott névelők megismertetése a cél. Itt ismét előkerülhetnek a csoportban az első órákon összegyűjtött „saját” szavak. Nem baj, ha sok kivétel van köztük, a lényeg, hogy ne követeljük meg ezek tudását addig, míg a szabályos alakok készségszintre nem értek az egész csoportnál. A névelőket még további fejezeteken keresztül gyakoroltatjuk a szöszedetek kiegészítésénél. A munkafüzet feladatai szolgálják a gyakorlást. A tudás mérésében tartsuk szem előtt a fokozatosságot.

15. oldal: UNA CITTÀ ITALIANA

A személyek és dolgok megnevezésekor a határozatlan névelőnek is jelentős szerepe van. A névelőhasználat nem tér el jelentősen a magyartól, ezért csak a legszükségesebb magyarázattal kísérik az olasz példákat.

16. oldal: DI DOVE SEI?

A bemutatkozást folytatjuk a nemzetiség megtanításával. Mivel a kerékpárosok férfiak, itt még egyeztetni nem kell, beszélni, használni azonban már lehet a kifejezéseket. Jó példa ez arra, hogy a használat megelőzi a tudatosítást. A páros munka és az első önálló tervező munka (5. és 6. feladat) sikeres megszervezése az óra legfontosabb mozzanata. Járjunk körbe a csoportban, ne frontálisan segítsünk a megoldásban. Amikor a bemutatásra kerül a sor, el kell érniük, hogy egymásra figyeljenek a csoportok. Nem nekünk számolnak be, hanem a többieknek. Legjobb, ha beülünk egy padba a tanulók közé.

17. oldal: RIPASSO

Két órára számítsunk a hatékony ismétléshez. Fontosnak tartjuk az ismétlés utolsó feladatát, amely valós szituációba helyezi a tanultakat, miközben visszaterel a nyitó oldal képéhez. Ha már ott vagyunk, lapozzuk újra végig mit tanultunk. Adjunk lehetőséget arra, hogy kérdezzenek a tanulók, mit kell még gyakorolni a következő órán. Lezárásként ajánljuk a következő játékot:

A tanár előre készít több fajta kártyát lehetőleg képpel. Szerepel rajta a név, egy város és egyéb utalások, hasonlóan a 3. feladathoz. Annyi példányt készít vagy fénymásol, hogy minden tanuló hátára tűzhessen egyet egy gombostűvel. A tanulóknak ki kell találniuk, kinek a „bőrében” vannak. Sétálnak a teremben, minden szembejövőtől egy információt kérhetnek és egyet adhatnak. Segítő kérdések: *Sono un ragazzo / una ragazza? Dimmi il nome / cognome! Di dove sono? Sono un corridore? Che numero? Sono vincitore? Sono il secondo / terzo? Di quale tappa? Sono uno studente, una studentessa? Grazie. Prego.* Annak megfelelően, hogy mit írtunk a cédulákra. Aki már tudja, hogy ki, az odajön a tanárhoz és bemutatkozik, aki üdvözlí: *Sono lieto/a, complimenti!*

TAPPA 2 – FAMIGLIA

A gyerekek valószínűleg szívesen hallanak más családokról, és beszélnek majd saját családjukról is. A téma szókincse nem túl széles, ezért itt kerítünk sort a tőszámok bővítésére, az életkor, a külső és belső tulajdonságok kifejezésére is, ami önmagunk és mások bemutatásának is alapja.

A nyitó oldal szerepe itt is a tematikus és a hangulati bevezetés. A lecke elején a tanulók még szinte semmit nem tudnak mondani a képről, ez nem is feladat. Annál hatásosabb lesz, ha 8-10 olaszóra elteltével a képhez visszatérve önállóan tudnak beszélni róla 8-10 mondatban.

19. oldal: UNA FAMIGLIA ITALIANA

1. A kifüggesztett autentikus anyagok sok olyan vizuális elemet tartalmaznak, amelyek a szociokulturális ismeretek bővítéséhez használhatók majd fel (fizikai megjelenés, testkultúra, öltözködés, divat, háttér, környezet, kiegészítők stb.).

A behozott képanyagért plusz pontokat is adhatunk.

Kiegészítő feladat: aki képeket hoz, adjon olasz vezetéknevet a családoknak, és azzal együtt rakja ki a táblára. A gyűjtésre legalább egy hetet, tíz napot hagyjunk, tehát ennyivel előbb adjuk fel.

2. Az új anyag bemutatása (a rokonsági kapcsolatok elnevezése) két lépésben történik.

A fotó oldott, nem beállított családi jelenetet ábrázol, amelynek alapján a tanulók mint egy képes szótárból állapíthatják meg az új szavak jelentését. Ha ebben valamelyikük elakad, azonnal segítségül hívhatja az oldal szöszedetét.

A határozott névelők beírása olyan feladat, amely a már megszerzett tudást kapcsolja össze a most megszerzendővel. A feladatot könnyíti, hogy a szavak nyelvtani neme megegyezik a személyek nemével, ami a képről leolvasható.

A CD 16 első meghallgatása során csupán azt állapítsák meg a tanulók, hogy hányan szólalnak meg a felvételen.

A második, esetleg a harmadik meghallgatással azt ellenőrzik, hogy jól írták-e be a névelőket a tankönyvbe. Ezzel megtörténik az új szókincs első rögzítése.

A tanulók felolvassák a helyes megoldást, rámutatva a képen látható személyre: *Ecco il padre!*

3. A három generációs olasz család tagjainak felismerése a keresztnemek és a rokonsági viszonyok tükrében nehéz feladat. A viszonylag terjedelmes, sok információt tartalmazó CD 16 megértését segíti a családfa logikus ábrája, a képek és az alattuk található olasz szavak: néhány rokonsági fok neve. Gyakorlatilag egy képes szótárt adunk, amelyet a családtagok keresztnemével kell befejezni. A nevek leírása hallás után helyesírási feladat is.

A szövegben olyan információk is elhangzanak, amelyek a feladat megoldásához nem szükségesek, de egyrészt felelevenítik az eddig tanultakat (származás, nemzetiség), másrészt „hígítják” a szöveget, így nem minden egyes szó hordoz rögzítésre szánt információt.

A későbbiekben vissza lehet térni a szöveghez a tulajdonságok tanulása alkalmával.)

A nevekkel kiegészített családfa alapján már be lehet mutatni olaszul a családot (önálló nyelvhasználat!).

4. Lehetőséget ad az előző leckében tanult határozott névelő gyakorlására a főnév nemének és számának megfelelően, és felolvasva a kitöltött sorokat a párok a megoldás ellenőrzése mellett gyakorolják a rokonsági fokok elnevezését, továbbá ismerkednek a *Cavalieri* családdal (meg egymással is).

Célszerű hangosan felolvasatni a megoldásokat, hogy mindenki számára nyilvánvalóvá váljanak a helyes megoldások, mielőtt tovább megyünk.

20. oldal: LA FAMIGLIA DI ELISA

1. A rokonság szókincsét egy új nyelvi funkcióval, a birtoklást kifejező *di* egyszerű előljárószó tulajdonnév előtti használatával bővítjük. A szemléltető felirat rávilágít a szórendi szabályra, és mintát ad a birtokos szószerkezetek létrehozására.

A feliratok kiegészítése könnyű.

2. A birtokos szószerkezetek mondattá bővítése a családtag nevével: *Il padre di Elisa + si chiama Antonio*. Így funkciót nyer a birtokos szerkezet használata, és egyben gyakoroljuk a név megadásának már ismert nyelvi formáját is.

3. A mondatok kiegészítése előtt újra meghallgattatjuk a CD16-ot.

Az önálló mondatok alkotásával a tanulók már használni tudják a személyek bemutatásának megfelelő nyelvi formáját.

21. oldal: TU CHI SEI?

1. Támaszkodva az előző órák szóanyagára tudatosítja a generációk szerinti megoszlást, és önálló nyelvhasználatot igényel, csoportmunkában. A család tagjainak kiválasztása a képanyagból sajátos szint adhat a csoportok bemutatkozásának.

2. Három új nyelvi jelenséget mutatunk be, ezek azonban elválaszthatatlanok egymástól: a *chi* kérdő névmás, az *essere* ige jelen idejű alakjai és a személyes névmások hangsúlytalan alakjai alkotják az egyszerű kérdést: *Tu chi sei?*

A mini párbeszédnek könnyen érthetőek, és világos példát adnak a tanítandó nyelvi formákra, ezért már a bemutatás során elemzünk, és kitöltjük a nyelvtani táblázatot.

3. Az *essere* ige alakjainak rendszerezése a párbeszéd alapján önálló szabályalkotás a névmások és az igealakok összekapcsolása révén.

Ez a feladat tipikus példája az induktív nyelvtanításnak: a nyelvi példák megfigyelése alapján könnyűszerrel lehet megalkotni az igei paradigmákat. Ezek tudatosítása nem előfeltétele a helyes nyelvhasználatnak, de hozzájárulhat a *tudatosan helyes* nyelvhasználatához. Az elsődleges továbbra is a sikeres kommunikáció, de ennek minőségét jelentősen javíthatja a nyelvi tudatosság. Ezt célozzák a megfigyelésen, felismerésen és rendszerezésen alapuló nyelvtani feladatok.

Ennek a feladatnak a sikeres megoldásához minden feltétel megvan: az előző feladatban valódi kommunikatív funkciójukban lehet megfigyelni az *essere* ige alakjait, és ennek alapján a tanulók már saját maguk tudják megalkotni a „ragozási táblázatot”.

Ismételjük: a nyelvtani összefoglalót a tanulók otthon olvassák el, és csak akkor beszéljünk róla, ha kérdésük van.

4-5. A mini párbeszédet a CD 17 meghallgatása nélkül is ki tudják egészíteni az ügyesebb tanulók. A második meghallgatás csupán a megoldás ellenőrzésére és az intonáció megfigyelésére, ismétlésére szolgál.

6. A már tanult nemzetiségi hovatartozás és a most elsajátított rokoni kapcsolatok témájában igényli az *essere* funkcionális használatát. A tanulók támaszkodhatnak nyelvhasználatuk

eddig tapasztalataira, hiszen már mondtak hasonló mondatokat, de írásban jobban megfigyelhetik, mi határozza meg az *essere* használatát: a köszönés formája, az alany száma és személye vagy a személyes névmás. Ezeknek tudatosítása elsősorban a nyelv írásbeli használatát erősíti majd (feladatok megoldása, fogalmazás, szövegértés).

7. Mozgalmas, átélhető formában teremt lehetőséget egy család tagjainak bemutatására. Először kérdések alapján, azután önálló bemutatkozás formájában. Ezt a feladatot a behozott családi képek alapján is el lehet elvégezni.

22. oldal: QUANTI ANNI HAI?

1. A tőszámokat ismétli, és élményszerű alkalmat teremt arra, hogy az osztály / csoport létszámát is meghatározzuk.

2. A tőszámokat az életkor megjelölése kapcsán elevenítjük föl.

A hangzó és írott párbeszédben már ott vannak az új nyelvi elemek (az *avere* ige alakjai), de a feladat még nem ezekre irányul, hanem a már ismert tőszámszavak beírására.

A CD 18 szelektív értésével oldható meg a feladat.

A mini párbeszéd az *avere* igének az életkor megjelölésével kapcsolatos használatát mutatják be. A konkrét feladat azonban hallás utáni értés a számok köréből, immár funkcióban: nem egyszerűen számokat hallanak, hanem életkort megjelölő számokat. Ezeket kell elhelyezniük a szöveggörnyezetben. Tehát nem az új „anyag” a feladat, az csupán kontextusként szerepel egy olyan feladat megoldásához, amely nem okoz nehézséget a tanulók eddigi ismeretei alapján.

Az egyszerű párbeszéd szókincse a rokonság (nyelvtanilag a személyes névmás már ismert).

3. Csak itt kezdünk fókuszálni az *avere* igére. A hallás utáni szókeresésnek itt nemcsak szelektív értés a célja, hanem fontos helyesírási szempontja is van, tekintettel az *avere* ige különböző alakjaira.

A feladat lényeges eleme a hallás utáni ismétlés és az íráskép azonosítása, mivel itt lényeges eltérés van a kiejtés és az íráskép között. A lényeg azonban a gördülékeny, olaszos kérdésfeltevés és válasz kialakítása.

Az olasz mondatokat nem szükséges magyarra fordítatnunk, inkább hívjuk fel a figyelmet itt arra, hogy a lap alján található szöveget mindig tartalmazza a kifejezés értékű mondatok magyar megfelelőjét is.

Azt egyébként se várjuk, hogy a magyarra fordítás után jobban fogják *olaszul* használni a kifejezéseket! Azért is őrizkedjünk a magyarra fordítástól, mert a két nyelv szerkezete közötti különbségeket csak igen hosszadalmasan és bonyolultan tudnánk elmagyarázni, amiből semmi haszon nem származik a tanulók gyakorlati olasztudására nézve, és – addig sem olaszul beszélünk!

Az *avere* ige ragozását maguk a tanulók alkotják meg a párbeszéd és a névmások alapján.

4. Csak most kerül sor az *avere* ige irányított használatára, szöveg-kiegészítés formájában.

A párbeszéd kiegészítése már az *avere* ige aktív használatát jelenti, kommunikatív szempontból ismert szöveggörnyezetben. Egyrészt már hallottak és olvastak ilyen kérdéseket és válaszokat, másrészt a megszólítás, a személyes névmások és az alany száma és személye jól behatárolják a megoldásokat.

5. Ez már az önálló használat szintje, amikor képesek kifejezni saját és mások életkorát, és ezzel kapcsolatos kérdéseket tudnak feltenni.

6. A tőszámokat bővítjük 11-től 99-ig. A tanulóknak a minta alapján kell felfedezniük, hogyan képezzük a tőszámok szabályos alakjait. Ennek megoldása bizonyára nem okoz majd nehézséget, de az a haszna, hogy nem kívülről kapják a szabályt, hanem maguknak kell rájönniük a számsorok alapján. A szabály sokkal hatékonyabban rögzül, ha maguk alkotják meg, mintha előre készen kapnák. Ezt az eljárást szinte minden nyelvtani jelenséggel kapcsolatban követjük.

A CD 19 többszöri meghallgatása és a számok ismétlése a szókincset és a kiejtést-hangsúlyt egyaránt fejleszti.

7. A 6. feladat megoldásának ellenőrzését, továbbá a számok begyakorlását célozza.

Mivel a tanulók kórusban ismétlik a számokat (akár kétszer-háromszor is ugyanazt a számot), kiereszthetik a hangjukat, és élvezhetik az olasz szavak ritmusát, zenéjét.

23. oldal: LA MIA FAMIGLIA

1. A saját család bemutatása önálló nyelvhasználatot igényel, ugyanakkor informatív, és valódi kommunikációs funkciója van a tanulócsoporthoz. Lehet, hogy most hangzik el először az osztályban, hogy kinek mekkora családja van – és mindez olaszul!

2. Intenzív szövegértés feladat: mind a kérdéseket, mind a válaszokat meg kell érteni ahhoz, hogy a mini párbeszédet létrehozassák a tanulók. A kérdésekben csak két esetben jelenik meg az új elem (birtokos névmások), a válaszokban azonban mindben szerepel. A feladat mégis megoldható a tanulók eddigi ismeretei alapján (személyes névmások, igealakok).

Alapvető módszertani fogás, hogy az új nyelvi elemeket olyan kontextusban próbáljuk bemutatni, ahol a kontextus egyértelműen jelöli ki az adott elem(ek) funkcióját, értelmét. Így arra szoktatjuk a tanulókat, hogy egy szóbeli közlésben vagy írott szövegben ne ijedjenek meg az új, ismeretlen elemektől, hanem a kontextus alapján próbálják meg kikövetkeztetni az elem funkcióját, jelentését. Ez a „tájékozódási” készség a nyelvtudás fontos része, fejlesztése pedig lényeges didaktikai feladat: arra biztatja a tanulókat, hogy egy új szövegben (közlésben) ne arra figyeljenek, hogy mit *nem* értenek, hanem arra, amit igen!

3. A figyelem ráirányítása az új nyelvi elemre: a birtokos névmások azonosítása, és annak felfedezése, hogy végződésük változik

4. Itt történik a szabály megalkotása. Az előző feladatban csak első személyben és egyes számban álló példák vannak, de a táblázat szerkezete és a megadott elemek az analógiás gondolkodás alapján megoldhatóvá teszik a feladatot.

Itt érdemes tisztázni a személy, a szám és a nem szerinti felosztás fontosságát, amint ezt már a főnevek és a névelők esetében megtettük. Mivel az olasz nyelvnek ez az egyik legsajátosabb eltérése a magyartól, nem lehet eleget foglalkozni vele. Nem adjuk készen a szabályt, a tanulóknak maguknak kell megalkotniuk a meglévő elemek és a megfigyelhető szabályszerűségek alapján. Mire megalkotják a teljes táblázatot, saját absztrakciós tevékenységük révén, mintegy belülről jutnak a szabályhoz, és nem kívülről kapják.

5. Az új ismeret alkalmazásának első próbatétele. A kiegészítendő kérdések és válaszok már tanult nyelvi fordulatokat tartalmaznak, ezért megértésük nem okoz gondot. Természetes, hogy a tétovázók „puskázhatnak” az előttük lévő táblázatból is.

Örüljünk, ha van, aki észreveszi a harmadik oszlopban, hogy a *cugino / cugina* birtokos névmása előtt nincs névelő. Tisztázzuk, hogy ez nem nyomdahiba. Figyeltessük meg, hogy a

többi rokoni fokozat miben különbözik ettől a két alaktól (többes szám vagy becézó formák). Ebből levonhatják a szabályt: ha nem becézó vagy többes számú a rokonság megnevezése, akkor nem kell határozott névelőt tennünk a birtokos névmás elé. Ehhez a szabályhoz hozzátehetjük a jelzős szerkezetben álló alakokat is (pl. la mia sorella maggiore).

6. A tanulók már önállóan beszélnek magukról, saját családjukról. A páros munkát a téma intimitása igényli: nem mindenki szeret a saját családjáról nyilvánosság előtt beszélni. A párok beszélgetésébe való belehallgatás, segítség azonban hasznos lehet. Aki akarja, az osztály előtt is bemutathatja családját.

24. oldal: COME SONO I RAGAZZI?

1. A kedvencek fotóinak gyűjtése valószínűleg sikeres lesz, és így változatos képanyaghoz jutunk a személyek bemutatása céljából. Ha mégsem hoznának tanulóink képeket, válogassanak a hátsó belső borító fotói közül.

2. CD 21 Az elhangzó párbeszéd alapján csupán a leírásokhoz tartozó nevek beírását kérjük. A feladat másik része képes szótár: az illusztrációk alapján lehet megérteni a hozzájuk kapcsolódó rövid leírásokat.

A tanulók a lap alján található szöveget segítségével értik meg a rajzok leírását.

3. Intenzív szövegértési feladat. A táblázatban való tájékozódás maga is olvasási művelet. A tanulónak meg kell értenie a sorok és az oszlopok összefüggését, a személyek és a kérdések koordinátájába kell elhelyeznie a szövegből és a rajzokból „kinyert” információkat. A táblázat kitöltése ugyanakkor íráskészséget is feltételez. Ezen a szinten a helyes másolás is komoly teljesítmény.

A feladat lehetőséget ad arra, hogy a tanulókat rászoktassuk a tankönyv „szolgáltatásainak” használatára. Például, ha nem értik a táblázat kérdéseit (ez nem lenne csoda, hiszen először találkoznak három kérdéssel is), akkor tudják, hogy a lap alján található szövegben megtalálják a mondatértékű lexikai egységek magyar megfelelőjét is. Ettől kezdve már csak olaszul kell használniuk, fordítás nélkül. Helyes ejtésük gyakorlásáról azonban nekünk kell gondoskodnunk, lehetőleg még a feladat megoldása előtt.

4. CD 21 A sok új szó szükségessé teszi, hogy a kiejtést minél többet gyakorolják a tanulók. Erre és a megoldások ellenőrzésére szolgál a feladat.

5. A szabály megalkotásán a sor: a táblázat kiegészítése mindannak az absztrakciója, ami ezen az órán történt.

Tulajdonképpen az elemzéshez, a szabályképzéshez tartozik, mégis utoljára hagynánk a főnév-melléknév egyeztetését taglalo táblázat megfigyelését és kiegészítését, mivel az eddigi egyszerű kommunikációban szinte kész egységekkel fejezték ki magukat, és nem kellett tudatosan mérlegelniük az egyeztetést. Az idő előtti, erőltetett tudatosítás gátlásokat építhet be a kommunikációba, mert a tanuló nem azon gondolkozik, hogy *mit* mondjon, hanem azon, hogy *hogyan*. Ha a tanulók még az önálló használat előtt igénylik a tudatosítást, akkor természetesen hozzuk előre, de ne várjunk tőle átütő eredményt, sőt, inkább a kommunikáció folyamatosságának romlását. Ilyenkor bízunk abban, hogy a spontán és a tudatos nyelvhasználat egyensúlya idővel helyreáll.

6. Önálló nyelvhasználatot igénylő feladat, amelynek során gyakorlatilag mindent elmondhatnak a tanulók, amit személyekkel kapcsolatban el tudnak mondani: a nevüket, az életkorukat, a rokonságukat, a külső tulajdonságaikat.

Hasonló teljes bemutatást készíthetnek írásban otthon a hátsó belső borító valamelyik személyéről, és a többieknek ki kell találniuk majd, kiről van szó.

7. A kérdező szerepében a padtárs van, de a kérdések alapján adott válaszokat végül monológ formájában is elő lehet adni. Meg lehet próbálni egyszerre két családtag, pl. a szülők vagy testvérek együttes bemutatását is a többes számú birtokos névmások és igealakok használatának gyakorlására.

25. oldal: COME SIAMO NOI?

1. Néhány olyan belső tulajdonság megtanulását tűzi ki célul, amelyeknek olasz megfelelője hangzásban közel áll a magyarhoz, így különösebb erőfeszítés nélkül azonosítható.

Javasoljuk, hogy a tanulók osztálytársaik jellemzésére írjanak egy-egy mondatot az éppen tanult szavakkal úgy, hogy minden mondatban az *essere* ige más-más alakja szerepeljen: *Io sono ottimista, Laci è intelligente, Ildi e Mónika sono allegre, io e Barnabás siamo gentili.*

A tulajdonságoknak ez az aktualizálása jó hangulatot teremthet az óra elején, és ahhoz az élményhez juttatja a tanulókat, hogy már tudnak aktuális és a környezetükre vonatkozó észrevételeket tenni, amire a többiek oda is figyelnek.

2-3. CD 23 Ügyelni kell a helyes hangsúly elsajátítására, éppen a magyarral való hangzásbeli közelség miatt.

4-5. A kérdések megfogalmazásán van a hangsúly. A válaszok itt csupán ellenőrző funkciót töltenek be. A feladat egyébként szövegértés is, hiszen a kérdések és válaszok egymást feltételezik.

6. Aktualizálja az éppen tanult tulajdonságok használatát, és némi önismeretre is szoktatja az osztályt, valószínűleg jó hangulatot teremtve.

26. oldal: RIPASSO

A Tappa 2 utolsó két oldala összefoglalás, ismétlés, áttekintés. Itt győződhetnek meg a tanulók arról, mit tanultak a témakörben. Mindegyik gyakorlat alkalmas a leckében tanultak felelevenítésére és aktív használatára. Válasszunk kedvünk szerint, illetve hagyjuk, hogy a tanulók válasszanak maguknak egy-két feladatot.

Teljesítménymérést még nem javasolunk, erre majd a Sosta 1 fejezetben adunk lehetőséget.

27. oldal: RIPASSO

Az 1. feladat a számok körében a hallás utáni értést fejleszti, és felvillantja az Olaszországban is oly népszerű, de a magyartól némileg különböző Lottó játékot. Ahhoz, hogy a játék valóban játék legyen, nem vehettük fel CD-re az elhangzó a számokat, mert így lelőttük volna a poént: a tanulók előre megnézhatték volna a „nyerő” számokat. Így a tanár 5-5 számot előre feljegyez, és annak alapján mondja be a nyertes számokat.

A feladat akkor életszerű, ha a tanulók előre kitöltik a szelvényeket a saját számaikkal, és így valóban „izgulhatnak”, hogy az ő számaikat húzzák-e ki. Javasoljuk, hogy a találatokat – bár a szerencse ajándékai – jó pontokkal jutalmazzuk. Miért ne, hiszen ez a szerencsejáték lényege!

A megoldás ellenőrzése itt is fontos: a tanulók olvassák fel a nyertes számokat!

2. CD 24 A tőszámok hallás utáni értésén keresztül bővítjük a tanulók országismeretét. Hasonló feladatot a tanulók is készíthetnek, és ők olvashatják föl a számokat.

A 3. feladatnak kiemelt szerepe van: ennek megoldásával csatolunk vissza a nyitóoldal fotójához. Azok a tanulók, akiknek sikerül önállóan is bemutatniuk a nyitóképet, elmondhatják magukról, hogy lényegében teljesítették a Tappa 2 követelményeit.

TAPPA 3 CASA

Tantárgyi keretekben nem nagyon esik szó az iskolában arról, hol, miként laknak a tanulók, holott fontos része a mindennapjaiknak. Az olasz nyelv tanulása során erről is szó lesz – olaszul.

29. oldal: IL MIO INDIRIZZO

1. A témát a várostérkép segítségével készítjük elő. Bologna utcáinak és tereinek nevét böngészhetik a tanulók. Olvasási, kiejtési gyakorlatnak is hasznos. Egy-egy elnevezés értelmét is kitalálhatják. Mutathatunk néhány fotót is Bologna nevezetességeiről.

2. CD 26 A hangzó anyag három újdonságot is tartalmaz a tanulók számára:

a) az *abitare* ige egyes szám első és harmadik személyű alakja¹, b) a városnév előtti *a* előljárószó, c) a *lalcím* megfogalmazása az *in* előljárószó segítségével.

Szokásunk szerint először nem az új nyelvi anyagra, hanem a tartalom egyik elemére, a személyek nevére kérdezzük rá a városnevekkel összefüggésben (szelektív értés). A városokat természetesen megmutattatjuk a térképen: *Ecco Ferrara!*

3-4. CD 26 A második meghallgatás során már a részletekre is figyelnek a tanulók, és hallás után ki tudják egészíteni a mondatokat. A megoldást felolvasással, esetleg táblára íratással ellenőrizzük. Ez lehetőség az írás és olvasás (hangos olvasás) gyakorlására, az új nyelvi elemek bevésésére.

5. Minta alapján ugyan, de már önállóan kérdezhetik egymást a tanulók a *lalcímükről*, és ezzel valódi kommunikáció zajlik.

6-7. A felmérés és annak ismertetése már teljesen önálló, funkcionális nyelvhasználat: a tanulók információkat gyűjtenek, majd azokat ismertetik a nyilvánosság előtt. Mivel valódi információkról van szó, ezért ez a gyakorlat a csoport tagjainak jobb megismerését is eredményezi.

Visszatérő feladat a főnevek kiegészítése a határozott névelővel. Ez egyrészt a szókinccs rögzítését, másrészt a magyartól idegen nyelvtani nem és szám tudatosítását szolgálja.

Az érdeklődőbb tanulók maguktól is megnézik az ide vágó nyelvtani összefoglalót, de erre ne buzdítsunk külön senkit, mert ennek nyomán esetleg túl sok mindent akarnak megtudni, ami nem segíti a nyelvhasználatuk spontenitását. Ez a spontenitás ugyanis nem a szabályok ismeretéből következik, hanem a világosan bemutatott beszédhelyzetből és a hozzá kapcsolódó, célszerűen felépített tevékenységekből. Ismételjük: *a szabályok ismerete csupán a nyelvhasználat tudatosságát fejleszti, de nem magát a nyelvhasználatot*. A nyelvhasználatot kizárólag a nyelv használata fejleszti! Könyvünk ennek ad elsőbbséget, de nem mond le a tudatosság fejlesztéséről sem, elsősorban a munkafüzet feladatain keresztül. Az összefoglaló nyelvtan a differenciált tanítást stimulálja: a hiányzóknak, a lemaradóknak és a nagyon szorgalmasoknak egyaránt szolgál kiegészítésként.

---

¹ Itt még nem adunk teljes igei paradigmát, mert ennek még nem lenne időszerű kommunikációs tartalma, és az igeragozással később, a Tappa 4-ben kezdünk el foglalkozni. Ezért álljunk ellen a kísértésnek, hogy megtanítsuk a többes számú alakokat is. Ha valamelyik tanulót érdeklí, megnézheti a nyelvtani összefoglalóban. Feladatunk itt a lakóhely iránti személyes érdeklődés és válasz kifejezésének megtanítása.

30. oldal: UNA CASA ITALIANA

1. A lakás és a család témája szorosan összefügg, ezért a bevezető feladatban alkalmat adunk arra, hogy a tanulók elmondhassák mindazt, amit a családtagok bemutatásával kapcsolatban már tudnak: nevüket, életkorukat, külső és belső tulajdonságaikat, a rokonsági kapcsolatokat.

2-3. CD 27 A párbeszédnek először csupán néhány, könnyen felismerhető elemével kell kiegészíteni a rövid szöveget. Azt tapasztalják, hogy sok ismeretlen szót tartalmazó szövegből is tudnak információkat gyűjteni eddigi tudásuk alapján.

A második meghallgatás már az új szókincsre összpontosít, amiben segít a lakás alaprajza. Ez lényegében egy képes szótár, ezért főleg magyarul is odaírni a helyiségek nevét. A tanulók ceruzával jelölhetik a haladás irányát.

4-5-6. CD 27 A megoldás ellenőrzése azért is fontos, mert megerősítést ad azoknak, akik elsőre helyesen oldották meg, és lehetőséget azoknak, akik „eltévedtek” a lakásban. A helyes megoldás alapján könnyebben mutathatják be a lakást.

Ez már önálló használat a javából, bár még nem a saját lakásuk bemutatásáról van szó. A párban folytatott beszélgetés bensőséges légkörében feszültségektől mentesebben beszélnek a gyerekek, és ami a lényeg: mindenki (ez különösen a nagy létszámú csoportokban nélkülözhetetlen). A kellemes alapszívajban mindenki bátran próbálkozhat az „idegenvezetéssel”. A párok beszélgetésébe belehallgatva néhol segíthetünk, bátoríthatunk vagy dicsérhetünk, és a végén néhányan az osztály nyilvánossága előtt is eljátszathatják a lakás bemutatását. Nagyon fontos elérnünk, hogy egymás „produkciót” kellő figyelemmel és elismeréssel kövessék a többiek, meg is tapsolhatják, ez többet jelenthet egy kisötösnél is.

31. oldal: LA MIA STANZA

1. A házi feladatként elkészített rajz igen személyes „vallomás”, ezért megfelelő tapintattal kezelendő. Ugyanakkor lehetőség arra, hogy a tanuló valami *személyesről* olaszul is meg tudjon nyilvánulni, és ez motiváló hatású.

2. CD 28 A feladatot érdemes a szöszedet rövid tanulmányozásával, a bútorok nevének megkeresésével és kiejtésével kezdeni. Ezt követheti a párbeszéd meghallgatása a bútorok bejelölésével a rajzon. Ez gyakorlatilag az új szókincs bemutatása.

3-4. A párbeszéd leírt változata és a hozzá tartozó körábra a nyelvtani megfigyelést és tudatosítást szolgálja.

5-6. Miközben a tanulók kiegészítik a szöveget, mintát kapnak ahhoz, hogyan mutathatják be a szobájukat. A szobájuk önálló bemutatását – az előre elkészített alaprajz szerint – fűszerezhetik a beszélgetőtárs kérdései, a megadott példa szerint.

A mini párbeszéd párbán igen termékenyek: mindenki beszél, nekünk nem kell beszélnünk, csak körbe járunk és hallgatózunk, segítünk, ha kell, és felkérünk néhány párt a nyilvános bemutatásra. Nagy létszámú csoportban a párok egymásnak is bemutathatják a párbeszédet.

Ez már önálló használat, amikor a tanuló maga alakítja ki bemutatási stratégiáját: mit, milyen sorrendben, hogyan mond el.

32. oldal: DOVE SONO I MOBILI?

1. Az előző órán házi feladatnak is adhatjuk a saját szoba leírását. Ebben az esetben most a fogalmazások felolvasásával kezdhetjük az órát. Célszerű, ha ehhez 1-2 tanuló az óra előtt felrajzolja a táblára a szobája alaprajzát, és a felolvasás alapján egy másik tanuló belerajzolja a bútorokat. Tekintettel a tanulók lakásviszonyainak különbözőségére, elsősorban önként jelentkezőket számoltassunk be. A rajz egyébként érdekes személyes ujjlenyomat marad a munkafüzetben, és később vissza is lehet térni hozzá kiegészítés céljából.

2. Bár a mondatokban már jelen vannak az *in* előjárósó névelős alakjai (ez az új anyag), a feladat azonban nem erre, hanem a szókincsre fókuszál. A mondatok értelméből következtethetnek a tanulók a névelős előjárósók funkciójára.

3-4-5. A feladatok sorrendjét megváltoztathatjuk: ha a tanulók szeretnék előbb tudatosítani az *in* előjárósó névelős alakjait, akkor előbb a körábrát tölthetik ki. Ha azonban máris késznek érzik magukat a használatára – a 2. feladat mondatai alapján –, akkor a 3-4. feladatot oldják meg előbb.

33. oldal: FINALMENTE UN APPARTAMENTO!

1. Itt találkozunk először a tanulók írott, összefüggő autentikus szöveggel: egy naplóbejegyzéssel. Az autentikus szöveg szelektív értéke a feladat, amiről mondat kiegészítéssel győződünk meg. Azért adtuk meg néhány mondat jelentését, hogy segítsük a tájékozódást a szövegben.

2. Önálló megfigyelést és szabályalkotást igénylő feladat, melynek megoldásához a tanulók az előző oldal körábrájának logikáját is felhasználhatják.

3. Az új ismeret gyakorlati alkalmazása ismert szöveggörnyezetben: a lakás helyiségeinek bemutatása.

4. Öt autentikus szövegben kell egy-egy információt keresniük a tanulóknak anélkül, hogy képesek lennének a szövegek teljes megértésére. Fontos, hogy megértsék: nincs szükség minden szó ismeretére ahhoz, hogy a számukra fontos információt megtalálják.

A hirdetések sajátos stílusa itt előny, mert lényegében csak felsorolásról van szó, javarészt az eddig tanult szókincs keretében. A megfelelő ajánlat megtalálása után megbeszélhetjük, miért nem felelt meg a többi. Ehhez használhatják a következő bevezető mondatot: *L'annuncio b) non va bene perché ...* és ettől kezdve próbálják meg összeszedni a nem megfelelő elemeket. Végül az alkalmas hirdetést is megindokolhatják (*L'Annuncio c) va bene, perché, c'è, ci sono, anche*).

Játszhatunk **fordított szótárazást** is (a későbbiekben még inkább): sorban mondjuk egy-egy olasz szó vagy kifejezés magyar megfelelőjét, és a tanulóknak azonosítaniuk kell a szövegben az olasz megfelelőt. Ez kiváló gyakorlat a szelektív, kereső olvasás fejlesztésére. Előkészít arra a játékra, amikor majd szinonimák segítségével tehetjük ugyanezt.

Nem javasoljuk ezeknek a szövegeknek a lefordítását!

34. oldal: RIPASSO

A témakört összefoglaló óra feladatai tartalmazzák a fejezet szókincsét és nyelvi anyagát. A feladatok azonban integráltak, és elsősorban a kommunikációs készségek használatát igénylik. A feladatok ennek megfelelően nem elsősorban számonkérésre, hanem közös gyakorlásra valók. Arra szolgálnak, hogy a tanulók kipróbálják, valóban elsajátították-e az elmúlt 6-8 órán a lakással kapcsolatos alapvető szókincset, nyelvtani szerkezeteket és beszédshándékokat; ezeket önállóan tudják használni.

1. A hallás utáni értés feladat nem könnyű, mert apró különbségek felismerésén múlik a megoldás. Nem árt itt tisztázni, mi a különbség a *terrazza* (földszinten), *balcone* (emeleten) és a *veranda* (zárt) fogalma között.
2. Az alaprajz szerinti bemutatás önálló beszédteljesítmény, és igényli mind a lexikai, mind a nyelvi-kommunikációs begyakorlottságot.
3. A páros munka felszabadultabb légkört teremt a feladat elvégzéséhez, másrészt szinte annyi variáció jön majd létre, ahány pár van a csoportban, ezért a párbeszéd nyilvános bemutatásakor a többiek is figyelni fognak, ami nehezen érhető el, ha csak egyféle megoldása van egy feladatnak.
4. A feladat csak annyiban új, hogy kép alapján kell bemutatni egy szoba berendezését, de ki lehet bővíteni az ott lakó személy jellemzésével is.

35. oldal: RIPASSO

- 1-3. Mindhárom feladat a téma valamelyik nyelvi vonatkozását eleveníti föl, ugyanakkor a szókincset is bővíti. Megoldásuk három csoportban is elképzelhető: mindegyik csoport más-más feladatot old meg és mutat be a többieknek, akik ellenőrzik a megoldás helyességét.
4. A bemutatkozó levél olvasása és írása egyesíti a család és a lakás témakörét. A válaszlevelet célszerű a füzetbe íratni, házi feladatként.
5. A nyitóoldal fotóját leíró szöveg komplex módon foglalja össze a család és a lakás témáját és az azzal kapcsolatos nyelvi vonatkozásokat (szókincs, nyelvtan). A leírás kiegészítése, felolvasása és önálló elmondása készségfejlesztő feladat. Sikeres megoldása egyben annak a bizonyítéka, hogy a tanuló lényegében elsajátította a Tappa 3 alapvető célkitűzéseit.

SOSTA 1 IL NOSTRO GIRO D'ITALIA

Az ismétlődő fejezet feladata a tanultak gyakorlása, készségszintre emelése, a lemaradók, hiányzók felzárkóztatása és a tehetségek gondozása.

36-37. oldal: Az első órán javasoljuk a táblajáték lejátszását az utasításnak megfelelően. (38. oldal) Ez a szervezéssel együtt 20-30 percet vesz igénybe. Nem célszerű az elnyert feladatokat (39. oldal és a munkafüzet mellékletei) azonnal teljesíteni, mert nehezen tudjuk elérni, hogy a gyerekek a játék hevében egymásra is figyeljenek. Itt annyi a cél, hogy a játékot olaszul vezessék, kommentálják a tanulók. Minden csapatnál legyen egy táblajáték, egy dobókocka és öt különböző bábu. Minden csapat lép a többiek bábujaival is, így tudják követni a játékot. A játék végén minden csapatnak kialakul a következő órai feladata. A leggyorsabb csapat pedig elnyeri jutalmát, a rózsaszín pólót.

A második, esetleg harmadik órán a csapatok előadják megoldásaikat. A kis szituációkra otthon vagy szünetekben fel tudnak készülni, de adjunk még 10 perc konzultációs időt az óra elején is, és körbe járva segítsünk mondanivalójuk megfogalmazásában és a megfelelő munkafüzeti melléklet kitöltésében.

A csapatok előadják a megoldott feladatokat, a többiek számára új szavakat, ismereteket a táblára is írhatják, mintegy egymást „tanítva”. Ez a munkamódszer előkészíti a tanulókat arra, hogy a továbbiakban differenciált formában pl. szövegrészleteket dolgozzanak fel. A csapatok előadását ne zavarjuk meg a hibák javítgatásával, csak akkor szólaljunk meg, ha a megértéshez ez feltétlenül szükséges. Odafigyeléssel viszont felderíthetjük, hol kell a következő órákon a tudásukat erősíteniük.

Természetesen ez a tevékenység nem lesz még gördülékeny, de nagyon fontos együttműködési készséget alakítunk ki, amely a jó csoportszellem elengedhetetlen alkotója.

Ha tudnak diákjaink együtt ismeretet szerezni és átadni, az eredménynek közösen örülni, akkor a továbbiakban változatos tevékenységekkel tudjuk a nyelvórákat gazdagítani.

Magunkat is próbára tesszük, sikerül-e az oldott munkastílust fegyelemmel párosítani és hatékonytá tenni a játékot is.

A következő két óra a tanultak összefoglalására, a tudáspróba megírására és korrekcióra használható fel. A tudáspróba a tanulók önértékelését szolgálja. Az ellenőrző feladatlap feladatai magukban foglalják az A1-A2 szintnek megfelelő három nyelvi készség használatát, a szókincs és a nyelvhelyesség alkalmazását. A tudáspróbához két, harmincperces feladatsor tartozik, így mindkét órának van szabadon felhasználható időkerete, amely a negyedik készség, a beszéd fejlesztésére, mérésére használható. A beszédkészség mérését nem tartjuk elengedhetetlennek, a mérési helyzet gátolhatja a tanulókat.

TAPPA 4   UNA GIORNATA

Ez a fejezet a szokásos napi cselekvéseket, ennek megfelelően az igéket tanítja, amelyhez szükséges a pontos idő kifejezése is.

41. oldal: DOMANDA AL FORUM

A fejezet sok eleme felbukkan az internetes fórum soraiban. Mivel autentikus és életszerű anyag, érdemes arra, hogy segítségével előrevetítsük, mivel fogunk foglalkozni. Ugyanakkor nem könnyű egy órában végigfutni úgy, hogy ne merüljünk a részletekbe, inkább motiváljon. A csoportmunkában javasolt differenciált szövegelemzés a munkafüzet segítségével lehetővé teszi, hogy a következő órákon legyen egy-egy aktívabb csoport, a közös órai munkában. Frontálisan sok időt igényelne ez a munkafüzetes feladat, ilyen formában nem javasoljuk. Akkor inkább lapozzunk ide vissza az egyes elemek feldolgozásánál. Frontális munkában csupán emeljük ki a főnévi igenévi alakokat, és az ezekkel megvalósuló beszédszándékot: ki mit szeret csinálni: 6. és 7. feladat.

42. oldal: COSA FAI?

Az oldal feldolgozása két órát igényel, ezek is összetettek: a hét napjai és a szokásos cselekvések, valamint az igék ragozása egyes számban. A táblázat az összes személyt tartalmazza, de természetesen csak azokkal foglalkozunk, amelyek a feladatokban szerepelnek (egyes szám első két személy). A megfigyeltetés célja, hogy tudják, hogy az angollal ellentétben az igéket ragozni kell. Ne tanítsunk paradigmákat, a fejezet (Tappa) végére lesz annyi gyakorlás, hogy a paradigma bevésődjön. Akkor kérjük számon, ne a második órán! Az első két személy alakjait azonban tudni kell alkalmazni kérdés-válasz relációban is.

A munkafüzet feladatai a hét napjait, a hónapok neveit, az évszakokat, a naptárt, a dátumokat és az ünnepeket gyakoroltatják.

43. oldal: PROGRAMMI

Újabb időponthoz, a napszakokhoz kötjük a cselekvéseket. Megjelenik az igealakok egyes szám harmadik személye: 4. feladat. Szerkesszünk kérdéseket a szöveghez. Felhívhatjuk a tanulók figyelmét a kérdések és válaszok alakulására: ha a kérdés egyes szám második személyben van, a válasz egyes szám első személyű és megfordítva. Az egyes szám harmadik személynél a kérdés és válasz igei alakja megegyezik.

44. oldal: UNA MATTINA

A motivációs részben ismét előhívhatjuk a tankönyv végi szereplőket (hátsó belső borító). Bővül a szókincs a szokásos reggeli cselekvésekkel. Ehhez bevezetesként felelevenítjük a *chiamarsi* igét, amit lexikai elemként már használnak a tanulók. Megismerjük a visszaható igéket, természetesen nem tanítjuk a teljes ragozási sort.

45. oldal: CHE ORE SONO?

A számok felfrissítése készíti elő az időkifejezéseket. Több TV műsorra ráismernek majd tanulóink.

A pontos időpontban végzett cselekvések gyakoroltatják az egyes számú igealakokat.

46. oldal: A CHE ORA?

Bevezetesként az óralapokat töltjük ki, kihagyva az új ismereteknek (*a che ora?*) szánt sort. A többi feladat az időpontokhoz kapcsolódó tipikus cselekvéseket eleveníti fel, és előkészíti a következő oldalon kibontott napirendet.

47. oldal: LA MIA GIORNATA

A feladatok harmadik személyhez kapcsolódnak, de cél a szereplők variálása, és ennek megfelelően az igei végződések megváltoztatása szóbeli feladatként. Megismerhetik a *da* előljárósó néhány jelentését is. Most már igen vázlatos a kör-ábra, teljes kitöltésével felelevenítjük a régebben tanultakat is. Fordítsunk időt a telefonbeszélgetések eljátszására is.

48-49. oldal: RIPASSO

Hallás utáni értéssel és sok beszélgetéssel elsősorban a többes számú igealakokat gyakoroljuk az összefoglaló órákon. Alkalom van a képek leírására is. Ha a 48/5. feladat nehézséget okoz a tanulóknak, segítsünk a megoldásban, bár, csak a kérdéses információ megszerzése a cél. A feladat segítségével lezárul az új számok tanítása. Gyakoroljuk a számokat százezres nagyságendíg. A 49. oldalon fontos elem a képeslap megírása és a kezdőoldalra utaló feladat megoldása.

A munkafüzetben található játékkal segíthetjük az igeragozás gyakorlását.

TAPPA 5 SCUOLA

A szerzők reménye szerint eddig is olasz nyelvűek voltak az órák. Ha mégsem, akkor az iskola témakörétől kezdve valósítsuk meg ezt a célt, fokozatosan, ahogy a szókincs bővül.

51. oldal: BENVENUTI!

CD 39-40 A hallott szöveg alapján azonosítjuk, melyik iskoláról fogunk bővebben beszélni. Az írott változatában megfigyeljük a *bello* szó alakjait és kitöltjük a kör-ábrát, egyúttal ismétljük a határozott névelőket. Az új lexika alkalmazásához – a saját iskola bemutatása – mintaszöveg segítségével jutnak el a tanulók.

A munkafüzetben a képleírást, a mondat – és kérdésalkotást és a *bello* melléknevet gyakoroljuk.

52. oldal: ENTRIAMO!

Egy iskola belső terei és a funkciói jelennek meg. Hallott szöveg alapján kell a diákoknak tájékozódniuk, mi hol található. Mintapárbeszéd – helyiség keresése egy épületen belül – gyakoroltatják a tanultakat. A már ismerős lexikai környezetbe építjük a *potere* segédigét. Aktualizáljuk a tanultakat: bővítjük ki néhány szóval a szöveget, szerepeljenek valós személyek és helyszínek!

53. oldal: SIAMO A LEZIONE

Az osztályterem berendezése és a tanórai tevékenységek kerülnek terítékre. Átismételhetjük az ideillő bútorokat és a helyviszonyokat. (A keresős játékkal is: *freddissimo, freddo, fresco, caldo, caldissimo*) A tevékenységekhez szervesen kapcsolódik a *dovere* ige használata.

Aktualizáljuk a tanultakat, szóbeli összefoglalás után órán párban, levélformában válaszoljanak az emailre. Segítsünk a pároknak a fogalmazásban.

54. oldal: COMPAGNI DI CLASSE

Az iskola „lakói” kerülnek előtérbe. Először a padtárs, – ez a motivációs feladat, – majd a barátok és az osztályközösség. Bővítjük a bemutatásról tanultakat. A már ismert lexikai közegben a mutató névmások összevetése és helyes használata jelenik meg.

55. oldal: MATERIE DI STUDIO

A tantárgyak helyes írására és ejtésére fel kell hívnunk a figyelmet. A tevékenységek, tárgyak és tantárgyak összekapcsolását a gyerekek ötletei alapján bővíthetjük. A gyakorlás végén rögzítjük a *preferire* és *amare* igék alakjait.

56. oldal: L'ORARIO DELLE LEZIONI

Az idő kifejezések és a tantárgyak ismétlése vezeti be az iskolai napirend témáját. Az illusztrációs anyag ismertetése nem könnyű a tanulóknak, szánjunk időt rá, és segítsünk a megoldásokban. Később több téma vitaindítója lesz valamilyen diagram, grafika elemzése. Emeljük ki azokat a szavakat, amelyek a leírást kísérhetik: *Come vedo; qua c'è, lì invece...*

Gyakoroljuk a *cominciare*, *finire* igéket. Időigényes, de érdekes a páros feladat az időpontok és a tantárgyak gyakorlására. Hagyjunk időt arra, hogy a nekik tetsző dolgokról beszéljenek a gyerekek.

57. oldal: IL CALENDARIO

Hosszabb periódus, egy tanév programjai jelennek meg. Bevezetésként a dátumot ismétljük. Az óra gerincében szövegértést fejlesztő feladat található. Az óra harmadik részében igyekezzünk aktualizálni az ismereteket, beszéljünk a mi iskolánk programjairól.

A munkafüzet feladata a szövegalkotást helyezi középpontba. Adjunk irányító szempontokat is a fogalmazáshoz, a csoportban elvégzett anyaghoz igazítva. Kínáljunk rész megoldásokat! Az is ajánlatos, hogy együtt kezdjük a fogalmazást, közösen határozzuk meg, miről fogunk írni. Lehet levél is. Az elkezdett munkát már szívesebben fejezik be otthon a tanulók.

58-59. oldal: RIPASSO

Olaszországi példából kiindulva különböző feladatokkal készítjük fel a tanulókat arra, hogy tudjanak az iskoláról, az ott töltött időről, a társakról és a kedvenc tárgyairól összefüggő, néhány mondatos beszámolót tartani. A hallás utáni értés fejlesztésére készült feladatban három alternatívából kell választani a tanulóknak. Ellenőrzésként is hallgassuk meg a szöveget! Ha van időnk, röviden össze is foglalhatóak az információk.

TAPPA 6 TEMPO LIBERO

A fejezet célja a hétköznapi szabadidős tevékenységekkel és azok szervezésével kapcsolatos beszédhelyzetek és írásos közlések megtanítása. Érintőlegesen kerül szóba az öltözködés és időjárás, csak amennyire a kommunikációs helyzet és a fiatalok érdeklődése megkívánja.

A fejezet több részlete az Internet és a számítógép széleskörű felhasználására készíti elő a tanulókat.

61. oldal: COME PASSIAMO IL TEMPO LIBERO?

1. A fényképhez tartozó bemelegítő feladatban gyors szógyűjtéssel kezdünk, amely mini párbeszéddel zárul a padtárrsal vagy hármásban. Átismételjük az eddig megtanult cselekvéseket.

2-4. Egy autentikus felmérés bővíti a szókincset a szabadidővel kapcsolatos igékkel és egy új alakkal, a *gerundióval*. Könnyen képezhető, könnyen használható és gyakori nyelvi jelenség, ezért indokoltnak tartjuk, hogy legalább a felismerés és szintjén ismerjék a gyerekek.

5-6. A táblázat értelmezését (becslés) követően meghallgatjuk a CD 44-et, ellenőrzésként is. A százalék megtanulása nem okoz nehézséget.

A második táblázat felolvasása után visszatérünk az első táblázathoz és véleményezhetjük az adatokat: *Ci sono solo pochi ragazzi che leggono spesso, solo 36. Ci sono molti che...* Gyakoroljuk a *molto, poco* használatát.

A munkafüzet segítségével a csoportra aktualizáljuk a tanultakat.

62. oldal: CHE TEMPO FA?

1. A bevezető feladatban ismételjük át a *fare* és *avere* igéket, ezekre szükség van az időjárással kapcsolatos kifejezésekhez.

2. cd 45 A hanganyag és a hangulatos képek a legfontosabb kifejezéseket tanítják meg. Leírhatjuk a képen látható személyeket is.

3-5. Az időjárás és a cselekvések összekötése először a táblázatban történik, majd ennek segítségével szerkeszthetők rövid párbeszédok: programok megbeszélésével kapcsolatos kommunikációs célok.

6. Ismételjük az egy nap elmesélését, ezúttal nem a pontos idő, hanem az időjárás szempontjából.

63. oldal: COSA MI METTO?

1. Kezdhethetjük az órát egy aktuális időjárás helyzet bemutatásával, töltsük le az időjárás jelentést pl Szardiniára vonatkozóan: www.meteo.it. Egy innen kinyomtatott oldal segítségével átismételhetők a hét napjai, az órák és az időjárás szavai. Ha van tantermi Internet-elérési lehetőség, akkor még élményszerűbb a feladat.

2. cd 46 Az elhangzó szövegből, az ismert elemek révén azonosítható a három szereplő. A fényképek alapján átismételjük a jellemzésről tanultakat és az életkor kifejezéseit is.

3. A példamondatokban a színek segítségével ismerhetők fel a legfontosabb ruhadarabok, amelyek a bemutató szövegben is szerepeltek.

4-5. A vonatkozó névmások közül a *che* alakjait használjuk, amelyre a kommunikációban már most szükségünk van. (Az *il / la quale* alakokat nem szükséges még bevezetni.) A szöveg újrachallgatásakor már szinte mindent érteni fognak a tanulók, ezért alkalmas hangos ismételtetésre, a kiejtés és hanglejtés gyakoroltatására.

6. Az időjárás és a program összekötése kerül mini dialógusba.

64. oldal: AMICI ON LINE

Ezen az oldalon a hallás után értést, a számítógépes felhasználás készségét fejlesztjük, és végül válaszolunk egy levélre.

1. Rövid választ várunk a rövid kérdésekre.

2-3. A szöveg a bemutatkozás magasabb szintre emelése. Életszerű, hogy valaki valakinek beolvasson egy üzenetet telefonon, ezért hallgatással kezdjük az ismerkedést a szöveggel. Gyakoroljuk a *fare* igét is.

4. Írassunk rövid választ a levélre. Adjuk otthonra feladatnak a hangos olvasás gyakorlását, és értékeljük a szép olvasást a következő órán. Használják hozzá a CD 47-et otthon is a gyerekek!

65. oldal: ASCOLTIAMO MUSICA!

1. Bevezetéképpen hallgassunk meg egy olasz dalt! Hogy ez melyik legyen, döntse el az aktualitás, vagy saját preferenciánk. Nem kell az első globális értésen túlmennünk, nem ez az óra célja. A továbbiakban egy-egy olasz sláger szövegének olvasása, szelektív értése történjen a tanulók választása szerint. Természetesen fel kell készülnünk a zene és a szöveg előzetes megismerésével, tudnunk kell, milyen tevékenységet köthetünk majd hozzá. A zenei műfajokban a Wikipedia olasz változata adhat segítséget. Egy kis felzárkózásra is lehetőséget ad azoknak a kollégáknak, akik nem követik a legújabb áramlatokat. Másrészt remek alkalom arra, hogy tanuljunk tanítványainktól, vagy hogy megmutassuk, valóban érdekel minket, hogy mi érdekli őket. S mindebben a nyelvhasználat a közvetítő csatorna. A második és harmadik kötetünkben tovább bővítjük majd ezt a területet. Készíttessünk illusztrált házi feladatot a kedvenc előadókról, együttesekről.

2. A két rövid vallomás (Erica és Tommaso) mintaszöveg a kedvenc időtöltésről szóló beszélgetésekhez.

3. A mesélő személyének megváltoztatása több nyelvi műveletet von maga után, ezért az első szövegben jelöltük az átalakítandó részeket, a másodikban nem.

4-5. Aktualizáljuk a tanultakat, kiemeljük a *gli piace / le piace* alakokat.

6. Az íráskészséget is tovább fejlesztjük ebben a témában is. Kezdjük el az órán közösen a fogalmazást, gyűjtsünk kifejezéseket, szófordulatokat. Ne várjunk még összefüggő önálló fogalmazást házi feladatként.

66. oldal: ANDIAMO AL CONCERTO

1. Az első feladat az órán kínált szituációt vezeti be: egy hosszú hétvégét tölthetünk észak-olaszországi ismerőseinknél. Szeretnénk egy emlékezetes koncerten (előadáson) részt venni. Melyik programot választanák? Vagy melyiket ajánlanánk másnak? Ehhez adhatunk kártyákat különböző személyek bemutatásával: valaki a balettet kedveli, ki ő, hány éves, ki melyik zenekart választja stb., mivel a gyerekeknek nem mindig van saját preferenciájuk a felkínált lehetőségek között.

Átismételjük a programajánlóval kapcsolatos eddigi ismereteinket. Ha előzetesen kiadtuk a gyűjtőmunkát, akkor nézessük meg a tanulók programajánlóit.

2. Nagyon hasznos lehet a budapesti programok ismertetése is, hiszen állampolgárként mindannyian idegenvezetők is vagyunk. Gondoljunk arra, hogy az olasz utca embere milyen jó idegenvezető.

3-4-5. Közös program megbeszélésére készítjük fel a tanulókat, amelyhez további gyakorló feladatokat választhatunk a munkafüzetben.

Gyakoroljuk az igék ragozását, megismerjük a *sapere* ige alakjait. (4. feladat)

A www.belpaese.it (*ricerca eventi in Italia*) honlapon bármely kedvenc városunkkal kapcsolatos, éppen aktuális programok megtekinthetők és a felkínált linkeken keresztül illusztrációs anyagok is gyűjthetők. Készítsünk vagy készíttessünk feladatokat a tanulókkal az ő általuk gyűjtött anyagok felhasználásával is.

67. oldal: FACCIAMO SPORT

A sport témáját a hallás utáni értés fejlesztésével kötöttük össze, ezúttal egy élő videochat megtekintése áll az óra középpontjában. Ha nem sikerül a csatlakozás, akkor a hanganyaggal is tökéletesen megoldhatók a feladatok.

1. Bemelegítésként ismerkedjünk meg néhány sportággal, szólaltassunk meg lehetőleg mindenkit egy-egy szó erejéig.

2-3-4. Átdolgozott, de valódi videoriportot hallhatnak a tanulók. A rajzos megoldás érdekessé teszi a feladatot. Hallgassuk meg az anyagot annyiszor, ahányszor a tanulók kívánják, ha van türelmük, szinte az utolsó elemig megérthetik. Két meghallgatás között mesélik el egymásnak olaszul a megértett részeket. Cserélődhetnek is a párok. Ha a feladat monotonnak bizonyul, válasszunk más feladatot a munkafüzetből, és a további hallgatást vagy a videofilm megkeresését leckeként is adhatjuk.

68. oldal: GUARDIAMO LA TV

Ismételjük az idő kifejezéseket és megismerkedünk a leggyakoribb televíziós műsorokkal.

Az ajánlott honlap segítségével friss műsorprogramokat tölthetünk le, de színesíti az órát a folyóiratok műsoros oldala is. Társalgásban a választás, a preferencia és a közös program megbeszélése a feladatunk. Az interjú elkészítése (5. feladat) és szóbeli értékelése páros vagy csoportmunkában ajánlott. Ha van lehetőségünk, pillantsunk bele a RAI műsoraiba, reklám, időjárás jelentés, sportközvetítés 1-1 percére.

69. oldal: RIPASSO

1-3. AZ online fórumokon divatos kérdőív kérdéseit és válaszait kell párosítani, majd aktualizálni és összefoglalni. Gyakoroljuk az igék különböző számú és személyű alakjait!

4. A fejezet bevezető képén Erica látható a vidámparkban. Ő volt a szereplője a 65. oldal második feladatának és a 69. oldal első feladatának. A két szövegből szerzett információk összekombinálásával, szortírozásával többféle megoldásokat adhatnak a tanulók a feladatra.

SOSTA 2 GITA CON LA CLASSE IN BICI!

A második ismétlő leckében egy iskolai kirándulás ad alkalmat a tanultak újra rendezésére, gyakorlására. Ismét két órára szántuk a játékot. Az első órán a kirándulás helyszínével ismerkedünk frontális formában. Használjuk a falitérképet vagy a tankönyv térképét. Alakítsuk meg a csapatokat a könyvben leírtak alapján. Ha a születési időpontok alapján aránytalanul formálódnának a létszámok, akkor másképpen is összevonhatjuk a hónapokat, vagy lehet négy csapat is a négy évszagnak megfelelően. Bevezetésként a csapatok versenyszerűen oldják meg a mondatkeresős játékot. (olasz neve: *trasferimento*). A megoldás időbeli sorrendjében választhatnak, ki melyik nap programját állítja majd össze. A következő órára már tudnak készülni a csapatok, de az sem baj, ha csak a második óra elején kerül erre sor. Adjunk kb. 15-20 perc készülési időt, segítsünk a csapatoknak ötletekkel és nyelvi megoldásokkal egyaránt. Ezután egy-egy szóvivő ismerteti a napirendre vonatkozó javaslatokat. A második és harmadik körben többen is szerepelnek egyszerre a párbeszéd feladatok előadásánál.

Adjunk teret a szorgalmi feladatok bemutatásának is. A képes gyűjtőmunka kerüljön a faliújságra.

A csapatok teljesítményét nem feltétlenül kell a továbbiakban versenynek tekinteni. Ha a csoport ezt választja, akkor pontozzák egymást (kivéve a saját szereplésüket). A táblázat alapján kialakulhat egy végső sorrend.

Punteggio

gruppo	1° compito	2° compito	3° compito	In più	Totale

A mérések elvégzése előtt a munkafüzet gyakorló feladatait vegyük át a tanulókkal, arányosan megosztva az órai és az otthoni munkát. Befejezhetik az elmaradt kiselőadásokat vagy szorgalmi feladatokat.

A mérést is osszuk el két órára, bár 20-25 perc alatt megoldható egy-egy része. Javasoljuk a fennmaradó időt frontális ismétléssel vagy differenciált feladatokkal tölteni. A feladatlap célja az önelemzés, önértékelés.

TAPPA 7 ALIMENTAZIONE

Az étkezés témája nem tartozik a korosztály kedvencei közé: enni szeretnek, nem pedig beszélni az evésről. Mindazonáltal nem kerülhető meg a téma, hiszen ételt-italt kérni, élelmiszert vásárolni, étlapot megérteni, receptet silabizálni az alapfokú nyelvtudás része. Igyekeztünk minimálisra szorítani az étkezéshez kapcsolódó hatalmas szókincset, és viszonylag kevés nyelvtant kapcsolunk a témakörhöz. Elsősorban a beszédértés, a beszédkésztség és a szövegértés készségét kívánjuk fejleszteni a téma feldolgozása során.

75. oldal: FACCIAMO COLAZIONE

1. Részben eddigi tanulmányaik, részben személyes tapasztalataik alapján a tanulók bizonyára több étel és ital nevét vagy márka elnevezését ismerik. Ezeket bátran használhatják a következő órákon. Nem javasoljuk, hogy ezek mind fölkerüljenek a táblára, mert nagyon felszaporítja az amúgy is bő szókincset. Elég, ha mindenki a saját maga által ismert szavakat használja majd.

2-3. CD 51 A bár jellegzetes színhelye az olasz mindennapoknak. Bár a tanulók még nem ismerik a feladatban szereplő ételek és italok olasz nevét, az elhangzó párbeszédben hallás után azonosíthatják azokat az írott alakjukkal, és össze tudják kapcsolni a személyek nevével. A képek bemutatják a bárban fogyasztható jellegzetes ételeket és italokat, de alkalmasak az egyre részletesebb képleírás gyakorlására is.

4. Az interjú készítése egyrészt önálló nyelvhasználatra serkent, másrészt személyessé teszi a tanultakat.

A *bere* ige alakjairól érdemes elmondani, hogy a *bevere* latin alakból származik, és ebből képezve nem rendhagyó.

76. oldal: AL BAR

1-2. Ez az oldal folytatása az előzőnek. A fogyasztáshoz kapcsolódó kifejezések köré szerveződnek a feladatok. Már az elsőben is újat tanulunk egy eredeti árlap segítségével. A másodikhoz a példán kívül mintaként szolgálhat a CD 51 anyaga, amit ez alkalomból újra meghallgattathatunk.

3. CD 52 A meghallgatás előtt menjünk végig az állításokon, és a tanulók próbálják meg eldönteni, vajon igazak-e vagy sem. A meghallgatás során ellenőrizhetik, hogy feltevéseik igazak voltak-e: *È vero che ... , Non è vero che ...* .

77. oldal: TUTTI AL BAR!

1-2. A grafikonok tanulmányozása és értelmezése lehetőséget ad arra, hogy a tanulók minél többféle kérdést tudjanak megfogalmazni és megválaszolni, ugyanakkor fontos civilizációs ismeretekhez is jutnak. Egyúttal bővítik a témához tartozó szókincsüket is. Végül egymástól is megkérdezhetik ugyanezeket az iskolai büfével kapcsolatban.

78. oldal: ANDIAMO IN RISTORANTE

1. A jellegzetes olasz étkezőhelyek fotója fontos civilizációs és hangulatteremtő elem, ugyanakkor alkalmas az ezzel kapcsolatos szókincs illusztrálására (képes szótár), mivel a fotókon ott van a felirat.

A hozzá kapcsolódó feladat fontos beszédszándék kifejezését tanítja-gyakoroltatja: hogyan érdeklődünk az iránt, hová is menjünk. Lehetőség van az *in* elöljárószó -ba, -be értelemben történő használatára határozatlan névelő előtt. Talán tanulóink is észreveszik, hogy az *andiamo* igealak egyben felszólító módot is kifejez: azonnal megtanulhatják, és rögtön használhatják is, ha még nem használták eddig. Persze itt nem térünk ki egyéb felszólító alakokra.

2. cd 53 A fiatalok közötti párbeszédbe néhány ismert és egy-egy új elemet kell a tanulóknak visszahelyezniük. A feladat elsősorban szelektív szövegértés: a kiemelt szavak / kifejezések közvetlen szöveggörnyezete alapján tudják megoldani a tanulók. Az újdonság a *scegliere* ige, melynek jelentését a szöszedetből megtudhatják.

Ezt a feladatot is ajánlatos először egyénileg elvégeztetni, majd hármas csoportban megbeszéltetni. A közösen kialakított megoldást hármas szereposztásban olvassák föl, míg a többiek a megoldást ellenőrzik.

3. A hallás utáni ellenőrzés erősíti az olvasás készségét, továbbá visszatereli a figyelmet a beszédhez. Ezt fokozzuk a mondatonkénti hangos ismétléssel. Lényeges, hogy minden tanuló ejtse ki ezeket a mondatokat, akár többször is (otthon is), hogy az önálló használat során már begyakorolt panelekként alkalmazza, és ne szavanként rakja össze, esetleg kivárhatatlanul lassú tempóban. Fontos ez azért is, hogy az órán minden tanuló hallassa a hangját, legyen élménye az olasz nyelven való megszólalás öröméről és sikeréről. Ez segíti az egyéni megszólalás görcsének oldását.

4. A *scegliere* ige alakjainak keresése ürügyet ad a beszélgetés újbóli elolvasására. Csak a többes számú alakokat kapják készen, az egyes számú alakokat a párbeszéd alapján kell beírniuk.

79. oldal: QUALE MENU SCEGLIETE? PERCHÉ?

1. cd 53 A három menü tartalmazza az éttermi kínálat alapvető elemeit. Miközben a tanulók kiegészítik – analógia alapján – a hiányzó elemeket, felületesen megismerkednek az étlap legfontosabb szókincsével.

2. Az étlap tanulmányozása után már önállóan – párban vagy kis csoportban – állíthatnak össze egy új menüt, amelyet így ismertethetnek a többieknek: *Nel nostro menu il primo è ...*

3. Az előző párok vagy csoportok helyben maradnak, és néhány önként jelentkező pincérként jár körbe, és felveszi a rendeléseket. Lehet egy központi felíró is, aki aztán elismétli – a pincér listája alapján – a felvett rendeléseket. Így többször, többek által is elhangzik az új szókincs. A párok vagy a csoportok tagjai először egymásnak mondják el választásaikat és az indoklást (így mindenki szóhoz juthat, ha nem is a nagy nyilvánosság előtt). Számítsunk rá, hogy ez elég sok időt vesz majd igénybe, de nem kerülhető meg sem az előkészítő, sem a nyilvános fázis, mert ez kétféle kommunikációs helyzet, és jó, ha a tanulók mindkettőben gyakorlatot szereznek.

80. oldal: PREPARATIVI PER LA FESTA

1-2-3. A meghívottak kiválasztása, a telefonbeszélgetés és a bevásárló lista összeállítása párban történhet. Mindhárom feladatról beszámolhatnak az osztálynak a párok. Mivel a megoldások különbözőek, jobban fognak figyelni egymásra.

A *di* részelő elöljárószóra nem érdemes sok szót vesztegetnünk, ezt tekintsek a tanulók a kifejezés részének, mint ahogy erre a feladat írásbeli része is utal. A lista összeállítását végezhetik egyedül is, de izgalmasabb és szellemesebb, ha párban (mint két testvér) döntenek mind a meghívottak köréről és számáról, mind a vásárolandó élelmiszerekről.

4-5. Logikusan adódik a tárgyi névmások 3. személyének tanítása a vásárlás kapcsán, és jól illeszkedik a nem és szám szerinti egyeztetés év eleje óta tartó gyakorlásához. A feladat egyszerű megfigyelés és szabályalkotás a már ismert körábra szerint. Nem kívánjuk itt tárgyalni a többi tárgyi névmást, erre másutt lesz természetes lehetőség.

81. oldal: FACCIAMO LA SPESA

1-2. A vásárláskor használatos kulcskifejezések visszahelyezése a párbeszédbe elsősorban szövegértési / szövegalkotási feladat. Megoldása során a tanulók funkciójukban ismerik meg és használják ezeket a kifejezéseket. Fölhívhatjuk figyelmüket, hogy a bárban és a pizzériában használt informális nyelv (tegező alakok) helyett itt formális nyelvet (magázó alakokat) kell használniuk. Javasoljuk az egyéni megoldást, majd a páros ellenőrzést a CD 54 meghallgatása után. A párbeszéd páros felolvasása a jól begyakorolt kifejezések (kommunikációs panelek) rögzítését szolgálják, és előkészítik a gyorsabb és hatékonyabb szóbeli kommunikációt.

3-4. A szöveg megfigyelése alapján kitöltött körábra a részelő elöljárószó névelős alakjait rendszerezi. Ezt követi az önálló használat, amit párban valósíthatnak meg a tanulók.

82. oldal: RIPASSO

1. CD 55 Először kell a tanulóknak hallott szöveg alapján olasz nyelvű kérdésekre válaszolniuk. A válaszokat kérhetjük szóban vagy írásban. Valószínűleg legalább két meghallgatásra lesz szükség.

2-3-4. A többi feladatot szintén párban oldhatják meg a tanulók, de feladatonként más-más párosításban.

83. oldal: RIPASSO

1. A fagyalt témája és szavai ugyan újak, de méltán tarthatnak számot a tanulók érdeklődésére.

2. A párbeszéd kidolgozásához a tanulók felhasználhatják a tankönyv előző feladatait is.

3. Párban az egyik tanuló a könyvét a képnél nyitja ki, a másik a feladatnál, így közösen oldhatják meg. Végül két részletben olvashatják fel a mondatokat. Ha nehézséget okoz a kép önálló bemutatása, a táblára felírhatjuk a mondatkezdő szavakat, mintegy vázlatot, irányító szempontokat adva a bemutatáshoz.

TAPPA 8 IN CITTÀ

A városban való tájékozódás, az információkérés- és adás, az udvarias megszólítás, a közlekedés és a programok előkészítése fontos kommunikációs feladatok. Ezekre készíti fel a fejezet a tanulókat.

85. oldal: SCUSA, MI SAI DIRE...?

1-2. Nem csak a tankönyvben szereplő térképet használhatjuk, hanem egy, a falra kitett nagyobb Milánó térképet is, amire cellulxszal ráragaszthatják a tanulók a behozott képeket, és megmutathatják a nevezetességek helyét: *Il Duomo è qui*. Ez csak bevezetés a térképen való tájékozódásba, amire bőven lesz még alkalmuk a következő órákon.

3-4-5. A párbeszéd igéinek aláhúzása készíti elő a felszólító módú igealakok felismerését, amit az igék táblázatba helyezése (a szabály alkotása) követ. Természetesen olvassák is fel, esetleg játsszák is el a párbeszédet, ami az önálló információkérés- és adás mintája.

86. oldal: SCUSI, MI SA DIRE...?

1. A város jellemző szolgáltatásainak és helyszíneinek felidézése a célunk. Ha a tanulók igénylik, más szolgáltatásokkal és helyszínekkel is bővíthető.

2-3-4. cd 58 A két párbeszéd közül az első az előző órán tanult tegező igealakok ismeretében könnyen megoldható. Ennek magázó változata a második. A két párbeszéd összevetése során derül fény a magázáskor használatos igealakokra. A táblázat kitöltése nyomán alakul ki a szabály. A tegező és magázó alakok kontrasztív megjelenítésére és összefoglalására szolgál a második táblázat.

5. Mint minden órán, most is érdemes eljutnunk az önálló használatig. Ha erre mégsem kerülhetett sor, bőven lesz rá lehetőség a következőn.

87. oldal: COME ARRIVO?

1. Ez az oldal lényegében folytatása az előzőnek, és bőséges lehetőséget ad az információkérés- és adás gyakorlására formális és informális alakban. Közben bővül a tanulók szókincse a város jellegzetes szolgáltatásaival. Ha igénylik, más elemeket is elhelyezhetnek a térképen, de nem mondják meg hová: az útbaigazítás alapján kell a többieknek megtalálniuk, hol van például a legközelebbi *bar* vagy *ufficio postale*.

88. oldal: COME VAI A SCUOLA?

1. Felidézzük az iskolával, a napi tevékenységekkel és az időpontokkal kapcsolatos tudást.

2. CD 59 A feladat – hagyományainkhoz híven – nem az új anyagra koncentrálnak, hanem csupán a nevekre kíváncsi. A közlekedési eszközök felismerése, megnevezése nem jelenthet különösebb nehézséget, ehhez segítenek a képek is. A megoldás bemutatása történhet párbeszédben (ekkor a válaszban elég a név, nem szükséges teljes mondattal válaszolni), vagy önálló mondatban: *Caterina e Davide prendono l'autobus*.

3-4. A mondatkiegészítés ellenőrzését kérdés-válasz formájában (párban) javasoljuk: - *Perché vai in bicicletta al supermercato? – Perché devo portare molte cose.* Folytathatják harmadik személyben is a kérdéseket és válaszokat, miután valaki elmondta a saját változatát első személyben: *Perché va Zsófi in bicicletta al supermercato? – Perché deve portare molte cose.* A ci névmást ebben az esetben a névmási tárgy mintájára taníthatjuk: *Il pane lo compro in panetteria.*

5. Az óra végső célja – mint minden esetben – az újonnan tanultak önálló használata. Először lehetőleg párban adjunk erre lehetőséget, majd néhány pár az osztály előtt is bemutathatja tudását.

89. oldal: DUE BIGLIETTI, PER FAVORE!

1. Nyilván kiderül, hogy többféle jegy is van, számoljanak be erről is a tanulók.

2-3-4. A párbeszéd kiegészítése alkalmat ad a már ismert szókincs felidézésére és az új szókincs bemutatására. Javasoljuk, hogy először párban olvassák fel a tanulók a megoldást, majd egy önként jelentkező vagy általunk kijelölt pár mutassa be nyilvánosan, míg a többiek ellenőrzik a saját megoldásukat.

5-6. Az önálló használatra két lehetőséget is ad a tankönyv. A párok két csoportot alkothatnak, és egy csoport csak az egyik feladatot oldja meg. Így a bemutatáskor a másik csoport valami újat hall, és így jobban odafigyel.

90. oldal: LA GALLERIA DEGLI UFFIZI

1-5. Az önálló munkának egy komolyabb formáját kívánja a feladat, ugyanakkor a kitöltött táblázat előkészíti a következő szövegértési feladatot. Talán mondanunk sem kell, hogy az egész oldalnak – így az órának is – fontos művelődési tartalma van, amit az Uffiziben található képek, szobrok reprodukcióinak bemutatásával is bővíthetünk. Jobb, ha az önállóan keresett múzeum bemutatását az óra végére hagyjuk, amikor minden tanuló gyakorolta már az ezzel kapcsolatos szókincsset. A bemutatáshoz tartozó kérdéseket is a tanulók, és ne a tanár tegye fel!

91. oldal: UNA GIORNATA A FIRENZE

1-2. Nem csak a tankönyvben szereplő térképet használhatjuk, hanem egy, a falra kitett nagyobb Firenze térképet is, amire celluxszal ráragaszthatják a tanulók a behozott képeket, és megmutathatják a nevezetességek helyét: *Il Palazzo Vecchio è qui.* Ez jó bevezetés a következő, akár két órát is igénybe vevő csoportfeladathoz.

3. A csoportokat legalább két tanítási órával előbb alkossuk meg, és adjuk ki a feladatot a felkészüléshez. Az internetes kutatások bemutatása jó alkalom a szállással, az étkezéssel és a várossal kapcsolatban már megszerzett ismeretek felelevenítésére.

4. Persze a tanulók egymásnak és az olasztanárnak is küldhetnek elektronikus képeslapokat, természetesen olasz kísérszöveggel!

92. oldal: RIPASSO

1-2-3. A három feladat szorosan egymásra épül: olasz fiatalok budapesti látogatásának és a város nevezetességeinek bemutatása fotók és egy vázlatos várostérkép alapján. Többféle “drammaturgia” is elképzelhető: a) az olaszokkal a városban találkozik egy vagy két magyar fiatal, és útbaigazításokat adnak nekik, b) el is kísérik őket egy-két helyre, c) magyar fiatalok végigkísérik olasz barátaikat a fővároson, és bemutatják a nevezetességeket.

93. oldal: RIPASSO

1. Mivel különböző párbeszédtek születnek, az osztály többi tagja is érdekelt a meghallgatásukban már csak azért is, mert nekik kell kitalálniuk, melyik képről van szó.

2. Egy ötlet: a kérdések alapján készítsenek a párok feljegyzéseket egymásról, és ne a párbeszédet reprodukálják a nyilvánosság előtt, hanem ismertessék a másik szokásait: *Quando / Se Susanna va a scuola prende l'autobus, perché ...*

3. A nyitóoldal képéhez visszacsatoló feladat megoldása és önálló bemutatása jelzi a tanuló számára, mennyivel többet tud, mint 8-10 órával ezelőtt!

TAPPA 9 VIAGGIO

A tanév vége és a nyári szünet felé közeledve kézenfekvő, hogy az utazásról, a szünet eltöltésének lehetőségeiről szóljon az utolsó lecke kevés nyelvtannal és mérsékelt szókinccsel, ugyanakkor széleskörű ismeretekkel Olaszországról.

95. oldal: DOVE ANDIAMO IN VACANZA?

1. Az önálló internetes kutakodás egyik hozadéka lehet, hogy a tanulók felfigyelnek arra, mennyivel többet értenek olaszul, mint amennyit valójában tanultak! A honlapok felépítése, a képanyag, a nemzetközi szókinccs egyaránt hozzásegíti őket, hogy elkezdjenek önállóan tájékozódni az olasz nyelvű honlapokon. Erre több lehetőségük is lesz ebben a leckében (pl. internetes szobafoglalás, tájékozódás menetrendben). Lehetséges, hogy családjuk nyári olaszországi útjának előkészítésében és lebonyolításában már aktívan részt tudnak venni.

2-3. CD 61 Az új anyag a jellegzetes úti célok és a hozzájuk kapcsolódó tipikus tevékenységek. Az új szókinccs a hangzó szöveg része, de a feladat csak közvetve, a személynevekkel összefüggésben érinti. A négy fő úti célt a fotók és a melléklet írt olasz megjelölés teszti világossá. A személyek nevét a megadott úti célok alatti vonalra kell írni.

A második meghallgatás során a figyelmet már a tevékenységekre irányítjuk. A kifejezések jelentését egyszerűen megadja a szöveg, ezért magyar nyelvű beszédre, fordításra nincs szükség.

4. A párok közös programot terveznek. Ennek megfogalmazása során kerül sor a részeshatározói névmások használatának bővítésére az eddig megismert és használt *mi piace, ti piace, gli / le piace* után.

Javasoljuk, hogy a tanuló párok programjának ismertetését mondatonként „fordítsa” többes szám harmadik személybe egy másik tanuló: *Gli piace andare a sciare, perché possono stare con i loro compagni, godersi il panorama ...*

96. oldal: DOVE DORMIAMO?

1. Az önálló internetes keresés akár konkrét üdülési lehetőségek felkutatását is jelentheti. Mindenesetre sok érdekes információhoz juthatnak a tanulók.

2-3. Az autentikus dokumentumok és a szállásigények összekapcsolása komoly szövegértési feladat. Egyik célja, hogy szelektív olvasásra készítse a tanulókat: csak a lényeges információkat keressék meg, a többit hagyják figyelmen kívül, és ne akarjanak mindent megérteni.

Kiegészítő feladatként egy érdekes szótározási forma jelenik meg: az olasz szövegből kiemelt kifejezéseket kell a tanulóknak visszakeresniük az eredetiben, és az ottani szövegkörnyezet, no meg némi nyelvi találékonyság segítségével megadni a magyar megfelelőjét. Természetesen ez a szókinccs messze meghaladja az alapszókinccset, ezért aktív használatát nem várjuk el. Ez csupán olvasási-szövegértési gyakorlat. Éppen ezért ne fordítsuk le magyarra az egész szöveget, mert ezzel célt tévesztünk: a szelektív (pragmatikus) olvasás helyett az intenzív (a szöveg minden részletére kiterjedő) olvasásra ösztönözzük őket, ami akadályozza az autentikus szövegek megértését. Márpedig ezekből egyre többel fognak találkozni tanulmányaik során.

4. Didaktikai dramaturgiánk szerint ez az óra is az új anyag önálló használatával zárul: szóban kell indokolniuk a szállásválasztás okait, támaszkodva az autentikus szövegekre.

97. oldal: PRENOTIAMO L'ALLOGGIO

1. Itt már célzott keresést kérünk, amiről a tanulók a Ripasso órák valamelyikén beszámolhatnak.

2-3-4. CD 62 A hallott párbeszédet három lépésben dolgozzuk fel. Egyrészt azért, mert viszonylag hosszú és sok információt tartalmaz, másrészt azért, mert meg akarjuk mutatni, hogy többféleképpen is lehet közelíteni ugyanahhoz a szöveghez attól függően, hogy milyen célból hallgatjuk meg.

Az első alkalommal csupán egyetlen információra vagyunk kíváncsiak: hányan mennek majd nyaralni? A második meghallgatás során már több információt kell „kinyernünk” a párbeszédéből. A hallgató figyelmét egy űrlap rubrikái irányítják: csak arra kell figyelnie, amit az űrlapba be kell írnia. Javasoljuk, hogy először csak pipálják ki a tanulók azt a rubrikát, amelyre adott választ azonosították a beszélgetésben, és csak egy következő meghallgatás alatt töltsék ki adatokkal az űrlapot.

A negyedik meghallgatás a kinyert adatok ellenőrzését és kiegészítését szolgálja. Ekkorra azonban már olyan sok részletre emlékeznek a tanulók, hogy a legjobbak össze is tudják foglalni a párbeszéd lényegét a megadott minta és a kitöltött adatlap segítségével.

5. A párban kidolgozott nyaralási terv bemutatása után egy másik tanuló többes szám harmadik személyre fordítva foglalhatja össze: *Gli piacerebbe ... / A Kinga e a Biagio piacerebbe ...*

A két kép alapján is ki lehet dolgozni egy-egy nyaralási tervet.

98. oldal: MI PREPARO AL VIAGGIO

1. A honlap valós adatokat fog szolgáltatni a megadott hely időjárásáról. Ezt a szolgáltatást később is igénybe vehetik a tanulók, amikor valóban Olaszországba utaznak, és tudni akarják, milyen időre számíthatnak.

2-3-4. Először képes szótár megalkotására invitáljuk a tanulókat: a szöveggörnyezet és a látható tárgyak között kell megtalálniuk az összefüggést. Persze hamar rájönnek, hogy a képen látható bőrönd nem Pietróé, mert olyan tárgyak is vannak benne, amelyeket nem is akar vinni, meg olyanok is, amikről nincs szó a párbeszédben. Ez utóbbiakat gyűjti össze a következő feladat az *avere bisogno di* kifejezés segítségével. A tanulók hiányolhatnak még tárgyakat, ruhadarabokat stb. a bőröndből: erre szolgál az utolsó feladat párbeszéd-mintája. Itt további szavak taníthatók meg, amennyiben a tanulók igénylik.

99. oldal: COME VIAGGIARE?

1. Az előző óra szókincsének felelevenítését szolgálja.

2-3. CD 63 Már jól ismert módszertani megoldás: az új nyelvi anyag a feladat szempontjából csak mint szöveggörnyezet van jelen. A személynevek összekapcsolása a feliratos képekkel olyan irányított információkeresés, amelynek megoldásához nem kell érteni a teljes szöveget, elég csupán a kérdéses neveket összefüggésbe hozni a közlekedési eszközökkel. A következő

meghallgatás során már a közlekedési eszközök sajátosságaira kérdezzük rá, amiről a mondatok kiegészítésével válaszolnak a tanulók.

4. A melléknév fokozását egyszerű összehasonlításokkal szemléltetjük (*L'aereo è più veloce.*), de nem terjesztjük ki a hasonlító mellékmondatokra (*L'aereo è più veloce del treno.*)

100. oldal: VIAGGIAMO IN TRENO!

1. A honlap használatára a tanulók mindennapi életében is szükség lehet, például egy olaszországi utazás megtervezésekor.

2-3. A menetrendi táblázat alapján tehetnek összehasonlításokat a tanulók, miközben a viszonyító felsőfokkal ismerkednek. (A vonatfajták közötti összehasonlítás nem általános, csak erre a menetrendi szakaszra érvényes!)

FI.SMN = Firenze, Santa Maria Novella (a központi pályaudvar neve)

A fotón látható sárga készülék szolgál a vonatjegy érvényesítésére a felszállás előtt. Fontos utazási tudnivaló Olaszországban!

4. Szövegértési feladat, amely a helyes megoldást követően mintául szolgálhat az önálló jegyvásárláshoz.

5-6. CD 64 A jegyrendelő űrlap az olasz vasutak hivatalos honlapjáról került ide, tehát éppen ezeket az adatokat kell beírni, ha valaki online szeretne jegyet vásárolni.

A csoport színvonalától függően két részre bonthatjuk a feladatot: az első meghallgatás alkalmával elég, ha csak kipipálják a tanulók, melyik adatot hallották, és csak a második meghallgatáskor írják be azokat. A következő meghallgatás ellenőrzésre és javításra szolgál.

7. Az óra (vagy a következő óra) végére a tanulók már önállóan is el tudnak játszani egy jegyvásárlást az általuk kitalált adatokkal.

101. oldal: VIAGGIANDO IN AEREO E IN MACCHINA

1. Erre a műveletre az életben is – reméljük minél hamarabb – szükségük lehet!

2. A menetrendben való tájékozódásról a szöveg kiegészítésével adhatnak számot. (A *volo* = járat szót adjuk meg a feladat megoldása előtt.)

3-4. Az autópályák pihenőinek szolgáltatásai között segítünk tájékozódni egy-egy odaillő mondat megfogalmazásával és további párbeszédalkotásával.

5. Ebben az esetben a rövid autentikus szöveghez kapcsolódó kérdések is ugyanolyan nehezek, mint a szöveg. Nem baj, ha a tanulók megtapasztalják, hogy néha a kérdések megértésekor is alkalmazniuk kell a globális vagy a szelektív értés stratégiáját, és nem kell minden egyes szót érteniük ahhoz, hogy meg tudják ragadni a lényegét. Éppen ezért tartózkodjunk a kérdések és az autentikus szöveg teljes lefordításától!

102. oldal: RIPASSO

1-4. Ennek az órának a feladatai – kisebb módosításokkal – már ismertek a tanulók előtt. Nem szükséges, hogy mindegyik feladatot mindegyik tanuló megoldja. Nyugodtan oszthatjuk az

osztályt négy csoportra: mindegyik csoport egy-egy feladatot old meg, majd beszámol a megoldásról a többieknek, akik ellenőrzik a megoldást, és így ők sem maradnak le semmiről. Roma TE = Roma Termini (a város főpályaudvara), NA C.LE (Napoli Centrale = a város főpályaudvara).

5. Ezt a feladatot egyénileg, otthon, írásban is kidolgoztathatjuk, vagy az órán „röpdolgozatként”. Mindkét esetben használhatják a tanulók a tankönyvüket! Az is fontos, hogy tudják, hol találnak segítséget a tankönyvben. A lényeg a minél jobb végeredmény! Persze ha arra vagyunk kíváncsiak, mi az, amit saját kútfőjükből tudnak meríteni, akkor ne engedjük használni semmilyen segédeszközt.

103. oldal: RIPASSO

1. Házi feladatnak javasoljuk, mert a viszonylag hosszú szöveg tanulmányozása elvinné a fél órát. A válaszokat írásban kérjük, kivételesen teljes mondatokban, hogy a válaszokból összeálljon egy ismertető erről a sajátosan olasz vendéglátóhelyről.

2. A szokásos visszacsatolás a nyitóoldal fotójához ismét meggyőzheti a tanulókat arról, mennyivel tudnak többet 3-4 hét elteltével!

SOSTA 3 UNO SCAMBIO SCOLASTICO

Reméljük, hogy az első tanév végéig sikerül az osztálynak diákcsere kapcsolatot kialakítania egy olasz középiskolával, vagy ha nem, elkezdhetik a cserepartner keresését éppen ennek a fejezetnek a segítségével.

104-105. oldal:

1-2. Az oldalpár első feladata bevezeti a biciklitúrával kapcsolatos többi feladatot.

Az olasz diákok levelével kapcsolatban – ami a 2. feladat, de jelölése kimaradt – magunk is találhatunk ki feladatokat, vagy megkérdezhethetjük tanulóinkat, milyen feladatot fűznének az olasz bemutatkozó levélhez. Néhány lehetőség: a) a levél átalakítása többes szám 3. személybe, mintha mi mutatnánk be őket valakinek, b) válaszlevél írása az osztályunk nevében, c) a levél tartalmára vonatkozó kérdések megfogalmazása, d) további kérdések az olasz diákcsoporthoz stb.

3-4-5. Ez a három feladat olaszok magyarországi idegenvezetésére készíti föl. Az öt csoport kiválasztja a maga városát, és az Internet vagy más forrás segítségével röviden bemutatja – olaszul – a várost. Természetesen csak olyan mélységben, amit lehetővé tesznek nyelvi ismereteik (*dove si trova, il numero degli abitanti, i monumenti più importanti ecc.*).

A megalakult csoportok együtt dolgoznak tovább.

106. oldal: ATTIVITÀ PER OGNI GRUPPO

1. Ha a tanulók többsége otthon rendelkezik Internet hozzáféréssel, megkereshetik az olasz iskolát, és kitölthetik az űrlapot. Az űrlap adatainak bemutatásában már részt vesznek a csoport többi tagjai is. Ha nincs lehetőség az otthoni internetezésre, akkor egy vagy két tanulónak vagy a tanárnak kell lementenie a megadott honlap megfelelő oldalait, és projektor segítségével bemutatni, esetleg nyomtatott formában kiosztani a csoportoknak.

2. Miután a választott várost a csoport tagjai nagyjából megismerték, a közben beszerzett térképek alapján már konkrét programot dolgozhatnak ki vázlatos formában, amelyet szóban ismertetnek majd az osztályban. Az öt csoport munkája nyomán kialakul az olasz diákcsoport többnapos programja, amelyet a tanulók kifüggeszhetnek a falitáblára. Ez modellként szolgálhat egy valóságos csereprogram kidolgozásához is.

107. oldal: ATTIVITÀ DIVERSE PER OGNI GRUPPO

A csoportok különböző feladatok kidolgozását vállalják vagy kapják feladatul. A kidolgozott feladatok bemutatása azért nem lesz unalmas, mert a többiek számára új információkat tartalmaz. Növelhetjük a figyelmet, ha a bemutatásokhoz a hallgatóság számára feladatokat adunk, például: a beszámoló egy-egy fontos szavának, kifejezésének leírása, rövid összefoglaló készítése, kérdések feltevése.

Ugyanezen az oldalon több olyan fotó is van, amelyeket más összefüggésben is felhasználhatunk: olasz nevek adása, külső és belső jellemzés, tevékenységek bemutatása stb. Végezetül pedig szeretnénk köszönetet mondani Ligeti Juditnak értékes megjegyzéseiért.

Sikeres, örömteli munkát kívánnak a Szerzők a GIRO D'ITALIANO 1 használatával!
Észrevételeiket, kérdéseiket az alábbi emailcímekre küldhetik a Szerzőknek:
bjutka@freemail.hu és tamasny@ludens.elte.hu; a Kiadónak: kepes.julianna@ntk.hu